

Kova

RAI
RAI
RAI

rai kurie budamė
eriviški, sunaikinti
iduoti priimnoma
iš tuo knygu.
a, kaip jie igauņa
ne tame padeime.
oje kalboje kaip
, arba syflili,
pnelma, Abel-
gyvybes sky-
us, Rheuma-
ylva, Kepenu,
lii but galiutina
ir slapta, su ma-

ilą sveikatą, spēkas
. Ji ir krautuvė ži-
kurių vyras turi
kiedami už prastus,
aitisti šitą knygą Ji
alet galiutina išgy-
na VYSAI DYKAL
eie sava varda, pa-
sk ji mums šendena.

is knygos.
na.

CHICAGO.

pasulimui dykal
jus išsiustumet man

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
Išleina kas Pėtmyčia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 45.

Philadelphia, Pa., 11 d. Lapkričio (November), 1910 m.

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.
ĮVAIRŪS STRAIPSNIAI.

<i>J.B.S.</i>	Kultūros progresas ir socializmas.....	541
"	Socializmas ir bažnyčia.....	542
**	Kaip dedasi dalykai Ispanijoje.....	543
<i>A-tis</i>	Darbininkams žinotina.....	544
<i>Šukys</i>	LSS. C.K. konf. protokolo kritika.....	545
<i>A-tis</i>	Darbininkai ir kapitalistai.....	546
<i>Vasiliauckas</i>	Katalikų bažnyčia jau griuva.....	547
BELETRISTIKA ir POEZIJA.		
<i>Birmantaitė</i>	Šis-tas iš Italų gyvenimo.....	548
<i>Kvirys</i>	Taip buvo.....	549
<i>J.B.S.</i>	Tvanas.....	550
KORESPONDENCIJOS.....		550
SAJUNGOS REIKALAI.....		551

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE
Lithuanian Socialist Federation of America
J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse sviete	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Labai smagu skaityt **"BALTRAMIEJAUS NAKTIS"**.

Šioje knygoje atrasi daugiau juokų nekaltose dešimtyje juokdaringuose laikraščiuose per 10 metų, daugiau patiekos ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, persergėjimų, ne kaip visuose senmergių, gyvenamųjų ir daktarų leistruose ir daugiau smagus pakutenimo, ne kaip per ruggpjūtę ant šalinų vakare klerikai su merginoms ir tt. Jeigu neturi tos knygos, tai nelauk ne mėnesio, ne dienos, bet tuojau pasiuskie 75c., o apturesi, adresuojant:
J. Naujokas, 120 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Apturejęs tą knygą tuojau patogiai atsiesek ir skaitydamas ją turesi daugiau džiaugsmo, ne kaip už 75 dol. radęs, daugiau karsėto, negu klebonas nuo daktaros.

Pranešimas.
Šiuomi pranešame, jog jau sulaukėme ir 6-tą No. *"Visuomenės"*. Prekė 25c. Kartu NN. 1-2-3-4-5 ir -6as, tik už 1.00. Kurie norite tą naują pirmievišką laikraštį skaityti, prisiųskite krasos ženkleliais užmokestį *"Kovos"* Administracijai, o tuj bus jums prisiųsta.
Podraug pranešu, jog *Visuomenės* pakoliak nevisi numeriai išsiparduoda, todėl da galite gauti nuo 1-mo nr. Jeigu draugai taip mažai reikalau ir ant toliaus, tai mūsų priverstas *"Visuomenės"* išleistuvei pranešt, idant daugiau būtų sustinėtų, nes nenoriu, idant S-ga perdang išsiskolytų *"V-s"* leidėjams. Jeigu draugai norite tą pirmievišką laikraštį paremt, tad jūsų pareiga daugiau rūpintis jo platinimu.
Adresuokite sekančiais:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

TIK ANT TRUMPO LAIKO PROGA.
Gauti vieną dolerį knygomis!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikalbina, prisiunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. *"KOVA"*, *"LIETUVA"*, *"VIENYBĖ LIET."* ar *"LAISVAJĄ MINTI"* per istisus metus; taip pat gaus dovanai garsiąją knygą *"BALTRAMIEJAUS NAKTIS"*, veretą iš prancėzų kalbos, kurios kainu 75c. ir dar *"GRAMATIKA"* (*MOKYTOJA*) iš kurios išmoksi anglišką *KALBĄ* taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Dnodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintų ir lietuviai, kaip ir sveitimaučiai turėtų gramatiką, išmokyt anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.
THE JUNGLE *"Raista"* dar galima gauti, prisiunčiant VIENĄ DOLERI.

FIVE BROTHERS'
Pipe Smoking Tobacco

TOBACCO

Rūkytojams pypkių geriausias vartoti pjaustytas tabakas **"Five Brothers"** galima gauti pirkt kiekvienoj krautuvėj.

5 ir 10 centu pakelis.

The American Tobacco Co.

Svarbi Žinia.

Vartokite Penkiu Broliu geriausios veisles tabaką.

Valstijoje Kentucky auga kuodailiausios moteriš, kuošaniausi arkliai ir kuopuikiausias tabakas. Valstijos Kentucky moteriš, arba Valstijos Kentucky arkliai visur žinomi, kaip «geriausios veislės», kas reiškia, kad nieko geresnio nėra.

PENKIŲ BROLIŲ RŪKYMUI PYPKĖSE tabakas sutaisytas vien iš geriausių lapų valstijoje Kentucky užauginto tabako. Tai yra «kuogeriausia» rūšis, geriausias ilgai supjaustytas tabakas, kokis kada nors buvo sutaisomas. Mūsų žmonės ypatingai jį visadės mėgdavo.

Daug kartų buvo bandoma sutaisyti tabaką taip gerą, kaip PENKIŲ BROLIŲ, bet visados nenusisekdavo. Rūkytojai, kurie pabando kitokios rūšies tabaką, visados grįžta prie jų mylimo — PENKIŲ BROLIŲ. Tas parodo, kad negalimas daiktas pasekmingai nudaoti American Tobacco kompanijos sutaisomą taip puikų tabaką, kuris ypatingai tinka kaip rūkymui, taip ir čulpimui.

Jeigu vartojate tabaką, tai būkite «kuogeriausios» rūšies vartotojais. Vartokite «kuogeriausią» rūšį — PENKIŲ BROLIŲ. Kainuoja labai mažai. Parduodama pakialiuose po penkis ir po dešimtį centų vienas. Galite pirkti nuo pardavinėtojų.

Thom. I. Morgan
 ADVOKATAS—SOCIJALISTAS
 (Kandidatas ant pavieto teledario)
 Veda kriminališkas ir civiliškas bylas; partipina patentus, peržiūri savaečių popleras, abstraktus, deed's ir tt. Žinomas lietuviškai visuomenel kaipo sąžiniškas ir geras advokatas. . . .
79 Dearborn str.,
Unity Bldg. 328-330
1613 S. Halsted str.,
 :: :: :: **Chicago, ILL.**

IEŠKAU DARBO.
 Prie krautuvės bei saliuo, nes tuos darbus moku atsakančiai, galiu pristatyt paliūdijimus nuo pirmesnių darbavijų link mano teisingumo bei pasivedimo. 21 senumo, kalbu keturias kalbas. Jei kam būtų reikalinga, mel-džiu pranešt sekančiu antrašu:
 Geo. Jones, 388 N Colony st.
 Wallingford, Conn.

Gerai dantys yra neatbutiniai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentista
Dr. J. I. Halpern
 868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.
 Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, in-deda naujus. Kalba lenkiškai.
 Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka
 Nedėliomis 9 iki 1 vak.

NAUJAS ISZRADIMAS
 Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.
Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos? slenka plaukai? galva pilka? ant veido yra papuškai? norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai slenka ir randaai Plieškenu tai yra ženku, kad galva padilke pilka už keliu mėnesių jeigu nesigdyt. Jeigu norite galite atsisaukti per laiska, o bus išsių- sta. Dykal visi aprasymai nuo ko plaukai slen- ka ir plieškenu atelradimas, gyduoles neelun- čiam panevali ir C.O.D. n-bijokite parasyti laiską, nes už rodą nekašuos nė cento. Turī- me apie pusę milijono psdėkavonių nuo žmo- nių visokių tautysečių. Rasyk pas:
 Dra. Brundza Co. Brdway & S.8th st,
 Brooklyn, N.Y.

ZEMAITES RAŠTAI

Antra pataisyta laida, leidžia- ma prenumeratos keliu.

Jei lietuvis, svetimą duoną be- valgydamas, užmirštų Lietuvą, jos žmones, jos buvį, sielvartus, linksmybes, bet bundančios są- monės kurstomas, panorėtų at- gaivinti kudikystės vaizdelius, pasakyčiau jam: skaityk **Zemaites Raštus**.

Jei lietuvis, noris išsitobulinti lietuvių kalboj, klausyt kokių budu gali tai padaryti, atsaky- čiau: skaityk **Zem. veikalus**.

Jau atejo visi Žemaitės raštai galutinai prirengti spaudai. Todėl, pasiskubinkit tuoj užsi- prenumeruoti, nes kaip išeis iš spaudos, bus daug brangesni. Naudokitės iš progos!

Prenumerata dabar už visus raštus tik \$1.00.
A. Žymontas
 318 Broadway, So. Boston, Mass

Kelstone Phone Main 14—28.
 Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip KOVNO
 423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
 Nuo 10 ryto iki 3 P.M.
 Nuo 6 iki 8 vakare.

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

| Skaitytojus.

Gerbemiejai! kurių pre- numerata dar likosi neat- naujinta, malonėkite nevil- kinti, bet prisijusti užmo- kesti atnaujinimui idant nesusitrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

DR. HARTMANN

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:

kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykite pas mane, aš pagelbėsiu! nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti VYRAMS IR MOTERIMS; todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekimą, geresnį ne kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu pa- siryžęs sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pa- sekmingai išgydyti taip kaip aš darau; ir pačių gydinių paveikslai ir žodžiai dėkingumo liudija:

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!
 Širdingai dėkavoju Dr. Hart- manui už išgydymą ligos skaudė- jimo po krutine, sunkaus kvėpa- vimo, širdies ligos, nes nors kiti neįstengė išgydyti, o Najorko Šar- latanų Institutas tik sunkiai už- dirbtus mano pinigus viljo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkin- gas; tai prisiuočių paveikslą, kad į laikraštį pa- talpyti. ANT. JUŠKELIS, P. O. box 2,
 DU BOIS, Pa.

Čuod. Dr. Hart- manas!
 Esu labai dėkin- gas už geras gy- duoles, kurios man pagelbėjo nuo už- sikrečiamos ligos, nes vos penkioliką dienų pavartoju ir jau jaučiuosi ge- rai. Labai dėkin- gas už gerą daktaravimą.
 D. POPOVIČĖ, Model Farm, Pa- schall, Philadelphia, Pa.

Malonus Dr. Hart- manai:
 Su džiaugsmu pri- siuočių savo paveik- slą ir didelį dėkingu- mą už išgydymą ma- no vydučių ligos, iš- bėrimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartą sakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkevičė, 695 Sher- idan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršuj kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojai galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGEIS apgavingo Instituto, kuriam numiręs daktaras garbinamas buk gydys ir labai melial kalba, bet vėnojas kaip angli su septynioms pagundoms,—lažydamaei „LIETUVIAI TAUTIECZIAI“, o už nugaros „ragdotą“ turi. kad tik prisiviliojęs prigauti Jumis. Neapsigaukit su VADOVU IN KIŠENIŲ arba liga siuloma knyguote dovanai „už 10 centų.

Kad jautiesi nesveikumą, nesendyk ligos jei nori buti išgydytu, tad ateik arba parašyk lietuviškai nors ir toli gyveni, kas tau kenkia, o aš

Atsišaukusius pagelbėsiu nuo:

Raumatizmo, užkietėjimo, skaudėjimo ir nedirbimo vidurių, Galvos skausmą; sirdies, inkstų ir plaučių ligas. Greito paleimo, sunkaus kvė pavimo. Didel'o supykimo, dyespenaijos tapgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumą, sėklos nubėgimo, užsikrečiamų slaptų ligų. Taip pat MOTERŲ: skaudingų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, visokių moteriškų ligų; neatbokit kad kiti daktarai jums nepagelbėjo, aš išgydysiu szvie- zias ir užsienėjusias ligas. Jei šez karto pas mane atelszankei, pirmiau negu kur kitur. Rasyk kaip moki, ašz suprasiu, isztirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaik yslu gyduoles kurios yra geriausios, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenat.

TĖMYKITE! Mano dabar naujas adresas, todėl ateinant į ofisą, ar rašant laiškus, visada reikia adresuoti, ant šio naujo adreso taip:

DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str.,
NEW YORK CITY, N. Y.
 Valandos: nuo 11 iki 5 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 1 po piet. Vakaraus Pan. ir Pėt. 7-8.

KULTŪROS PROGRESAS IR SOCIJALIZMAS.

MOKSLAS daro stebūklus, o mes tuos stebūklus matome ir taip apsiptatome, kad jau nė besistebim, matant stebūklus, nes kiekvienas pats sau paprastai atsakome: mokslas visagalintis. Nors daugelis mūsų su tuo mokslu maži esame dar apsipaziņę, nedaugelis galime išsiaiškinti sau to mokslo „galėjimus“, tečiau tikime, kad mokslas gali padaryti ir stebūklus, nes juos matome, o mokintiesni žmonės pasakoja, kad tai ne dievo galybė, vien proto jėga ir mokslo patirimai tuos stebūklus padaryt leidžia.

Ir ištikrųjų gyvename gadynėje, kuomet dalykai, kurie per ilgus amžius buvo laikomi kaip „dievų galybė“ bei kaip neatsiekiamos svajonės, šandien liekasi tikrybe, ir tai įvykusia ne per kokią tai nematomą dievų galybę, vien įvykinta žmogaus triūso su pagelba mokslo ir proto.

Naujausi patirimai mokslo srityse: mehanikos, chemijos, biologijos ir kitų mokslo šakų, stačiai nustebi žmonija, kuri stebisi ne stebūklais, vien mokslo galybe, patirtomis gamtos paslaptimis, išsipildymu drąsiausių žmonijos troškimų, įtentuzijuotų proto tvėriancija jėga.

Žmogus — Homo sapiens, viens iš gamtos gyvųjų tvarinių, visuotinos gamtiškos gyvybės dalelė, o vienok, pasidėkavojant savo proto išsivystymui, jis tampa valdonu galingųjų gamtos jėgų; prieš jį atsidaro rubežiai augščiausio patirimo, nes ištirimo savo būvio paslapčių; jis tarpe gamtiškosios gyvos esybės stoji lyg legendinis žmogus—dievas, apvaldęs gamtos gaivalus, prisipažino save jos tvariniu, jos gražiausiu ir kilčiausiu asmenu.

Žmogaus proto patirimai nugriovė dangiškąjį skliausmą, kad parodyti, jog visata be rubežių, be pabaigos ir be pradžios; savo protu jis ištyrė paslaptį susitvėrimo, iš suakmenėjusių žemės sluogsnų išskaitė svieto istoriją, ir jo žinysta galų-gale apsisitojo ant paskutinio mįslio, ant žmogaus būvio klausimo, ant celės gyvybės. Viens žingsnis, — o žmogus taps lygus dievams.

Pastaruoju laiku žmogus apveikė orą ir pavėrgė tą gamtišką gaivalą dėl savo susinešimo reikalų; padaryta nauji pastebėjimai chemijos srityj, kas liepia laukti pervartos supratime apie materijos rušį įvairumą, didelį žingsnį priekyn padaryta medicinos moksle, žodžiu sakant žmogaus protas žmonijos kultūrą sparčiai veda progreso keliu priekyn.

Jeigu sulygisime šiandieninį mokslo stovį su mokslo stoviu, buvusiu prieš keliatą amžių, suprasime, kaip smarkiai ir kaip toli nueita priekyn, suprasime tą smarkumą, kaip žmogiškas supratimas išsivysto ir veda žmoniją prie tobulesnio gyvenimo.

Ir tą viską matant, noroms—nenoroms prisimena klausimas, ar gi draugijinis žmonių gyvenimas tur likti tokiu, koku jis buvo, bei koku šiandien jis yra? Ar pasenėjusios ir atgyvenusios draugijinės įstaigos neturės traukties šalin, kad duoti vietą naujesnėms, tobulesnėms, atsakantesnėms žmonijos reikalavimams?

Kas gal abejoti? Juk ir draugijinio gyvenimo formos nesuakmenėjo savo nuožiniuose pavidaluose, kaip kad biblijiniai gyvenimai, kurie tokiais buvo sutverti, kokiais šiandien teesą, bet kaip viskas gamtoje keitėsi, keičiasi, vystėsi, vystosi ir vystysis ir kelsis, nes tai gamtiškos tiesos, kurias mokslas surado ir ištyrė, taip pat ir draugijinio gyvenimo, jo surėdymo formos būtinai tur pasiduoti to besikeitimo tiesai.

Argi galima, kad žmonija, taip toli nužengusi savo patirimuose linkui patobulinimo ir palengvinimo savo gyvenimo, galėtų palikti svarbiausius savo gyvenimo klausimus neišrištais ir savo gyvenimo santikiuose paliktų barbarizmą? Argi viskas gal persikeist ir pasitobulinti, tik draugijinis surėdymas, stovintis ant taip didelės neteisybės, ant tokių vidurinių priešgynybių, turėtų likti užmirštu ir nelytėtu?

Juk matome, kad tas žmogus, kuris nuolankiai šliaužiojęs ant žemės, nė nedrįsdamas svajoti apie Ikaro sparnus, šiandien jau skraido padangių dausose, pasidaręs sau sparnus pagal savo proto ir mokslo nurodymą, koku būdu tame savo užsimanyme sau pagelbėti. Dalykai, kurie buvo sapnais bei tik pasakose minimais nebūtniekiais, šiandien yra apčiuopiama tikrybe. «Bepročių» fantazijos ir svajonės įsikūnijo į gyvą esybę. Švenčiausie praicitis prietarai likosi tikriausiomis nesąmonėmis.

Ir šventos draugijinės tiesos nesykį jau turėjo traukties, kad duoti vietą naujoms, tobulesnėms, žmoniškesnėms. Barbarizmo gadynių retežinė vergija pasitrukė šalin, paliekant vietą viduramžių baudžiavai. Atėjo revoliucijos laikai ir panaikino feodalizmą ir sauvalę viešpataujančiųjų ant vergiamųjų žmonių; panaikino nuo dievo paeinančią valdžią karalių, dvasiškijos ir ponijos privilegijas. Priespauda priėmė naują išveizdą, atsirado vietoje žmogaus priklausomybės žmogui ekonominė priklausomybė ir susitvėrė naujas socijališkas klausimas, kurio išrišimą rengia nenuilstančios pastangos išveldėtųjų proletarų, besiveržiančių prie naujų gyvenimo formų.

Kad mes esame tais besiekiančiais tobulesnio, žmoniškesnio, atsakantesnio civilizacijai socijališko gyvenimo, viešpataujantieji ant mūsų ir jų apginėjai bei nesusipratėliai vadina mus svajotojais bepročiais ir dar kuo tik jie neprasimano, nes mūsų idėja vienus jų baugina, kitus gi apjagina. Žmonės pikti ir su piktais palinkimais, arba tie, kuriems sprando storumas neleidžia augstyn galvos pakelti, socijalizmo mokslą, o ypač to mokslo plėtotojus niekina patįs niekšais būdami, persekioja, nes jaučia, kad tamsiosios minios išvydę šviesą pasipurtys ir nusikratys sau nuo sprando dykaduonius—tranus, svetimo triūso vaisiais mintančius.

Ir tokius žmones, tokius priešus kultūros, civilizacijos ir progreso mes taipgi turime ir tarpe savo vietaučių, kurie lyg nusamdyti tų, kurie viešpatauja, išnaudoja ir vergia dirbančiasias minias, pučia į anų ragą, niekindami tai, kas sykin su žmonijos išsivystymu būtinai tur ateiti, kaip žmonijos supratimo tobulinimosi pasekmė. Ir tokie žmonės tikrai yra priešai mokslo ir civilizacijos, arba netikusių draugijinių santikių taip supūdyti ir apjakinti, kad negal suprasti ir pastebėti, kad socijališko gyvenimo verpetuose varma jėgos ir prispaustųjų elementų reikalavimai lyg ugnikalnio ugnis ir lavos išsiveržia, suliejant į vieną suvienytą masą visą pavergtąją žmoniją, metančią iš savo tarpo šalin parazitinių gaivalų putas. Ir ta spēka, ta pavergtųjų galybė nesutariamai eina priekyn, auga ir apima žmoniją, kaip mokslas visatą, ir ta pavergtųjų spēka, tie jų reikalavimai tą, ką vadinta svajonėmis bepročių, daro gyva tikrybe.

Ir kaip šiandien matome mokslo patyrimų stebūklus, neužilgo su užsiganėdinimu visa žmonija žiūrės ir matys tikrą lygybę ir laisvę žmonijos, kas buvo ir šiandien dar yra sulyg dievų valios uždrausta, persekiojama, išniekinama ir iškeikiama.

Kaip nieks negal suturėti žmonių kultūros progreso, taip lygiai veltui yra kovoti priešais tobulinimąsi žmonijos draugijinio surėdymo, veltui sfengimasis palaikyti barbarizmą, kurį žmonija, pasiekusi šiandieninį savo išsivystymo laipsnį, pasmerkė, ir reikalauja naujų draugijinio gyvenimo formų.

Tankiai girdime užmėtinėjimus, kad socijalizmui užstoti dar nelaikas, kad jis nors ir įvyks gyveniman, bet dar negreit, o mes socijalistai stengiamės vien tik pralenkti istorijos perijodą, kuriame gyvename... Tokia nuomonė, kaip ir užmėtinėjimai, yra klaidingi. Ne socijalistai palieka istoriją, bet tie, kurie, nepripažindami socijalizmo, atsilieka nuo istorijos. Dabartinis istorijos perijodas jau pakaktinai subrendęs ir tinkamas reikalaujamoms draugijiniams gyvenimo atmainoms. Tečiau žmonės supratime išsivystyme nenuėjo dar taip toli, kaip nuėjo produkcija sukcentrovime ir susistematizavime valdybos. Vienok revoliucija žmonių

kalinti gerai
lentista

pern

phia, Pa.

s už žema

kausmo, in-

cal.

8 vaka

l vak.

DIMAS

PLAUKU.

us ant galvos?

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

ir randaai

supratimuose sparčiai išsivysto ir žengia priekyn. Politiškas pavergtos klesos susipratimas plėtojasi ir gilinasi be paliovos.

Ar kaltindami mus už tat, kad stengiamės revoliucionizuoti supratimus, kad priskubinti natūrališką evoliucijos bėgį, kaltintojai neparodo, kad tobulesnė, žmoniškesnė drauginio surėdymo tvarka jiems yra negeistina dėlto, kad ta tvarka žada panaikinti vieno žmogaus priklausomybę kitam?

Męs esame būdavotajai naujos tvarkos ir griovėjai senojo svieto. Darbas mūsų yra sunkus ir reikalaujantis didelio pasišventimo, tačiau tas darbas negal likties be pasekmių, kadangi jis eina natūrališko žmonijos vystymosi keliu. Ir tuose mūsų būdavotajame darbuose, idėjos šventumas visuomet tur būti mintyje. Męs turime pasekti Jezuitus, kurių principu yra: «klausyk popiežiaus lyg lavonu būtum». Pas juos jis yra įkūnyta jų idėja — reiškia, kad dėl idėjos viską reik pašvęsti. Turime būtinai augščiau statyti savo idėją, negu nuosavą «aš». Kur eina apie idėjos labą, apie labą partijos, ten tur eit šalin visokia sava ambicija ir ypatiškumas, neprištant socijalistui! Nes męs negalim traukties atgal bei stovėti ant vietos, vien visada eit ir eit priekyn.

J.B.S.

Socijalizmas ir Bažnyčia.

Socijalizmas ir bažnyčia*) — tai dvi nesutaikomos jėgos, kovojančios viena prieš kitą, kovojančios už viešpatavimą pasaulyje, tai praeitis ir ateitis, besigrumiančios dabartyje, tai įstaiga melo ir ir žiaurumo, pridengtų dievytės ir dorybių skraiste, iš vienos pusės — ir laisvės ir visuotinos teisingystės idėja, gimusi iš prispaustųjų, — iš kitos. Tos dvi jėgos savo ypatybėse taip yra priešingos viena kitai, kad jokia sandara, jokia santaika tarpe jų įvykti negali. Besiveržiantį prie pilno gyvenimo žmogystė, niekad juk negali atsiskirti nuo kovos priešais savo žudytoji, jieškanti vis naujų priemonių nužudymui neapkenčiamo gaivalo.

Katalykų bažnyčia, besigirianti užtarėja varguolių ir prispaustųjų, niekad faktiškai nestojo jų apginime, niekad nepasmerkė žiaurumo valdžios, tačiau visuomet išteisindavo, kad valdžios žiaurumą dievai siunčia tautai už jos nuodėmes, nes valdžią pripažino ir pripažįsta už dievų leistąją dėl valdymo žmonių. Teisingystės principai, kokiais bažnyčia remiasi, buvo ir yra žemesniais už abelnai pripažintuosius. Bažnyčia visuomet buvo priešu tų, kurie kenčia ir kurie yra išnaudojami ir skriaudžiami, veidmainiškai įkalbėdavo skriaudžiamiems, kad skriaudikams priešintis nereikia, nes tai pats Dievas nuleidžia visas nelaimes už nusidėjimus. Tiesa, kai-kada bažnyčia užsideda ant savęs sąjauos maską, užkliudo humanitarizmo ir socijalizmo stygas, bet tą daro dėlto vien, idant tas idėjas ir su jomis surištus žmonių jausmus savo naudai išnaudoti. Per visą savo gyvavimo laiką bažnyčia buvo vergėja žmonių dvasios, barbarišku būdu slopino dvasios išsivystymą, ugnė ir kardu sustabdė sukrikščionytas tautas ant progreso kelio.

Idant išteisinti savo pasielgimą, bažnyčia susitvėrė sau toki dievą, kuris, kaip sako Tamošius iš Akvino, «tapsiąs nuožmiu ir be pasigailėjimo... savo žiaurume prieš prie to, kad nupraus ir išmirkįs savo rankas kraujuose nusidėjėlių»...

Kraugeringa įstaiga, kokia per visą savo egzistavimo laiką buvo bažnyčia, galėjo viešpataut ant pasaulio pakol jos pamatais buvo žmonijos masų tamsumas ir valdžių sykiu su privilegijuotomis klesomis palaikymas.

Bet šiandien sąlygos persikeičia. Išnaudojamos ir skriaudžiamos minios pradeda busti prie savo drauginio gyvenimo, pradeda suprasti melą ir veidmainystę, pradeda neištūrėti tų skausmų ir

*) Reikia suprasti tame išsireikšime religijinę organizaciją.

skriaudų, kuriuos bažnyčia liepia nuolankiai kentėti, pradeda traukties iš po sienų bažnyčios, o ta pradeda svyruoti ant suirandžių savo pamatų, viešpataujančios gi klesos, matydamos grėsiantį savo egzistencijai pavojų iš pavergtųjų pusės, kaskart silpniau gina bažnyčią. Kova už būvį neleidžia joms rūpintis Vatikano reikalais.

Dėl apsisaugojimo nuo grėsiančio puolimo sušaukta vatikanišką seimą prieš keliolika metų. Bet kunigijos seimai negal išganyti popiežijos. Revoliucijos dvasia apima kassyk didesnius proletarijato minias, veda jas linkui naujų reagračių. Tame masų bėgyje linkui ateities, linkui drauginių formų, liuosa mintis nesileidžia Vatikanui supančioti ją persisenėjusiais prietarais. Bažnyčia, visuomet grumojanti prakeiksmu ir posmertinėms kančiomis tiems, kurie neištūrėdami skriaudų atspriešina skriaudėjams, grumojanti tiems, kurie reikalauja tiesos, galų-gale pastebi be pasekmingumą savo taktikos, apreiškia veidmainingai, jog pasidūoda visuomeniškam judėjimui dėl visuotino visuomenės labo, kad patraukti savo pusėn visuomenės užsitikėjimą. Buržuazija gi jau svyruoja ant savo papėdės, todėl bažnyčia puolasi tvirtinti savo pamatus, kad palaikyti savo egzistenciją.

Bet praėjo jau laikai, kuomet teologiškos pasakos ir tamsūs dogmatai buvo pakaktinai dėl valdymo minių. Proletarijatas neturi laiko klausyti pasakojimų apie tai, kas bus, kada žmogus pabaigia savo gyvenimą šiame pasaulyje, netur laiko klausyties pasakų apie sutvertąjį dangišką gyvenimą ten, kurios tai vietos žmogaus mokslas ir protas nepasiekia, nes tam proletarijatu reik rūpintis šiandieniniu gyvenimu ant žemės, kur pasakotojai apie dangų sau susitveria dangišką gyvenimą, išvilioję iš ju sunkiai uždirbtą skatiką, o jam liepia laukti atmokesties už skurdą ir skriaudas tuomet, kad liks be gyvasties, be jausmo, persikeidamas į tą medegą, iš kurios susidėjo. Dangiško gyvenimo puikumai ir grožis net ir tamsius žmones vis mažiau pradeda masinti ir interusuoti, kadangi sąlygos jo būvio ir pati tikrybė jam daro ir rodo visai kitoki gyvenimą ant žemės. Obalsis: «Dirbk ir melskis» nenukreips jau proletarijato minių nuo to kelio, kuriuomi jis eiti pradėjo linkui savo išganymo.

Visų šalių darbininkai vienijasi, stodami po raudona vėliava, kad bendromis jėgomis stoti kovon prieš savo skriaudėjus ir prispaudėjus. Skaitlinėmis galima prirodyti, kaip visose pasaulio šalyse socialistiškas judėjimas auga.

Katalikų bažnyčia, kuri per aštuoniolika metų išnaudojo žmonių sąžines, kuri per aštuoniolika metų išnaudojo žmonių dvasią, išdrįsta šiandien statyti save kaip įstaigą, kuri vien tik tegali išrišti socialistišką klausimą. Tik niekystė gali leisti taip begėdiškai užsukti. Bažnyčia negal geisti žmonijai teisingystės, nes remiasi melu ir žmonijos išnaudojimu; negali geisti žmonijai laisvės, nes ant tyranizavimo žmonijos sąžinių savo valdžią subudavojo; negali geisti žmonijai lygybės, nes klesinis surėdymas tik ir leidžia bažnyčiai gyvuoti; negal geisti žmonijai apšvietos ir ir mokslo, nes apšvieta ir mokslas leidžia atskirti teisybę nuo melo, o sykiu pasmerkti bažnytinių mokslą. Bažnyčiai yra reikalingas toks surėdymas, kuriame netik kad gal turėti *raison d'être* (tiesą būvio), bet ir kad galėtų traukti sau kuodidžiausią materijalinę naudą.

Bet socijalizmas, kovodamas priešai bažnyčią, nekovoja priešai religiją. Socijalizmas įvairiems žmonių tikėjimams arba aspiracijoms duoda pilną laisvę, o todėl priešingas yra varžymui keno-nors persitikrinimų skleidžia vien mokslą, kuris parodo ar tos aspiracijos arba įsivaizdinimai turi kokius-nors pamatus ar gi visai ne.

Religija, būdama išreiškimu santikių tarpe asmens ir dievytės, yra ypatišku asmens dalyku. Draugija ar visuomenė į tos rūšies dalykus netur reikalo kištis, kadangi kišimasis reiškia varžymą sąžinės laisvės. Atpenč visuomenės pareiga ir priederme yra

al kentėti, pradeda svyruoti ant suirpatydamos gręšiantį kaskart silpniau girūpinties Vatikano

sušaukta vatikanišseimai negal išganyk didesnis prole. Tame masų bėgy. nosa mintis nesile. rietariai. Bažnyčia, ms kančiomis tiems, udėjams, grumojan. tebi beparemkingu. g pasiduoda visu. labo, kad patraukti ija gi jau svyruoja nti savo pamatus,

pasakos ir tamsų Proletarijatas nebus, kada žmogus etur laiko klausy. ten, kurios tai vietam proletarijatu, kur pasakotojai išvilioję iš jo sunesties už skurdą ir ismo, persikeičia. gyvenimo puiku. radeba masinti ir trybė jam daro ir «Dirbk ir mels. elio, kuriuomi jis

o raudona vėliava, kriaudėjus ir pris. visose pasaulio ša.

etšimčių išnaudojo q torturavo žmoni. istaigą, kuri vien iekšystė gali leisti žmonijai teisingy. negali geisti žmoni. ių savo valdžią su. klesinis surėdymas onijai apšvietos ir rti teisybę nuo me. yčiai yra reikalin. ėti *raison d'être* (čia. žiausia materijalinę

ia, nekovoja prieš. ams arba aspirad. varžymui keno-nor. parodo ar tos aspi. matus ar gi visai ne. e asmens ir dievy. r visuomenė i tos r. imasis reiškia varj. ga ir priederme ja

ginti sąžinės laisvę dėl savo labo ir privalo paisėti, kad nieks niekam sąžinės laisvės nevaržytų. O kad pirmutiniu žmonių sąžinės laisvės varžytoju yra bažnyčia, kuri varu draudžia kitaip manyti ir mislyti, negu ji įsako, dėlto tai visuomenės pareiga yra kovoti prieš bažnyčios kėsimąsi ant žmonių sąžinės, visuomenės priederme yra apginti draugijos narių sąžinės laisvę ir nepaliečiamybę, privalo stengties padaryti bažnyčią iš visuomeniškos istaigos privatišku susivienijimu, galinčiu taip plėtoties, kaip platų savo gyvenimui ras lauką.

Socijalizmo surėdymas todėl bažnyčiai yra pavojingiausias, kad bažnyčios neskaito visuomeniška istaiga, o religiją privatišku kiekvieno žmogaus reikalu. Ir todėl bažnyčia, t.y. kunigija ir klerikalai sykiu su viešpataujančiais taip ir neriasi iš kailio, kad tik kaip-nors proletarijato minias atitraukus nuo socijalizmo, nuo tos naujos evangelijos, kuri gimdo draugininiame surėdyme tą, kas grėšia visiems parazitams, išnaudotojams ir skriaudikams.

Bažnyčios nuodėmės arba pikti darbai — perdideli akyveizdoje žmogystės, kad ji (bažnyčia) galėtų reikalauti sau egzistencijos žmonijoje.

Jeigu ką-nors katalikų bažnyčia yra nuskriaudusi, tai mums lietuviams padariusi ji neatleistinas ir neužmirštinas skriaudas. Juk viena iš svarbiausių Lietuvos puolimo priežasčių buvo katalikiškoji bažnyčia, kuri apleidusi mūsų tautą siurbėlėms, ką išsiurbė jos dvasios gyvybę, sunaikino natūrališkąją tautos išsivystymą, per sukėlimą žmonėse neapykantos linkui kitokių tikėjimų; per kvailinimą ir demoralizavimą Lietuvos bajorijos jezuitiškais principais vienuolynų mokyklose; per naikinimą santaikos ir lietuviškos kalbos. Popiežijai nerūpėjo ir rūpėti negali mūsų pavergtosios tautos gerovė, rūpi tik išnaudoti tikinčiuosius, viliojant iš jų skatiką dievų garbėms.

Tiktai mūsų tautos priešai gali tvirtinti, kad dėl palaikymo tautystės lietuviai būtinai turi laikyties katalikiško fanatizmo ir būti ištikimais «šventajai bažnyčiai» — popiežijai. Toks tvirtinimas yra viliugingas.

Męs nereikalaujame kreipties danguosna bei prie mus visai ne suprantačių Vatikano diplomatų, kad apginti savo prigimtą tautystę, kadangi tuomi jos visai negalime apginti nuo tų gaivalų, kurie ją naikina, o tuos mus naikinančius gaivalus, kaip stipresnius, popiežija dagi palaiko, remdama savo laiminimais, o mums silpniesiems išakydama nuolankiai prispaudėjų jungą nešti. Atpenč, nėra tas tautos apginėjas, kas tai tautai neleidžia pažinti jos priešus ir parodyti tikrą šaltinį jos vergijos. Nėra tas tautos laisvės apginėjas, kas stengiasi tos tautos liaudį laikyti prietaruose, temdinti jos regradį, kvailinti mistiškais formomis, fanatiškais įvaizdomis ir bekritiškai kartojamomis pasakomis.

Klaidingi manymai, nors jie yra jau nuo seno i žmonių protus įbrukti, tarsi prigimtais liķe, ir nors tie aptemdinti, sufanatizuoti ir klaidinami vargdieniai, pripratę jieškoti sau susiramino gražiose pasakose apie posmertinius atlyginimus, apie dangiškus gyvenimus po pasimirimo, kam rūpi tautos labas, neleis «katekizmų», kad kūdikiams iškraipyti supratimą, mokinant juos «tikėjimo tiesų», bet stengsis išplėsti tuos kūdikius iš nagų bažnyčios ir vietoj katekizmo bažnytinio, mokinti juos privalo žmogaus tiesų, atsi-priešinancio skriaudėjams vergo tiesų.

Taigi ar nebūtų savo tautai daug didesnę labą padariusi ir «Drango» išleistuvė, išleidusi «katekizmą tikėjimo tiesų», jeigu vietoje to, būtų išleidus «katekizmų žmogaus tiesų». Bet ne! kunigija neapkenčia ko-nors panašaus, žmogaus tiesos kunigijai negeistinos, nes jų reikalaujant pavergtiems, vergintojams turėtų pasibaigti viešpatavimas ant silpniesniųjų.

Kaip dalykai stovi Ispanijoje.

(Užbaiga)

Sostapilė Madridas, reikia žinoti, nėra revoliucijos centru. Vienas dalykas, kad įvairių provincijų gyventojai dikčiai skiriasi vieni nuo kitų, o Castilijos žmonės ypatingai ramūs ir lengvo pobūdžio. Karalius sostapilėje esąs gana populiariškas ir gyventojai maną, kad miestui daug geriau, jeigu karalius tenai gyvena, taigi, žinoma, jie jokių permainų ir nenorėtų.

Žinoma, Madride randasi respublikos šalininkų, bet ne taip daug, palyginant su kitais Ispanijos dideliais miestais. Bet net Madride visi sako, kad gero mažai ką galima laukti. Vienas augštas valdininkas taip išsitaręs: «Jeigu karlistai turėtų pinigų, tai, žinoma, kad Ispanijoje pakiltų karė. Laimingai, kad jie daugiausiai neturtingi. Tas galės mus išgelbėti. Aš abejoju, kad jie galėtų ganėtinai pinigų surinkti, kad būtų galima ką-nors pradėti». Tas gali parodyti, kaip aplamai manoma Madride.

Vienok kitur juokiasi iš tokių finansinių argumentų. Kad karlistai neturtingi, tą pripažįsta visi, bet jie sako, kad kunigija suteiksianti jiems ganėtinai pinigų, kaip veikia persiliūdysianti, kad jau nieko daugiau negalinti pasitikėti nuo Alfonso. Ar jai pasiseks patraukti karalių savo pusėn, sunku dabar pasakyti. Jis rods, stipriai laikosi prie savo pirmūninko programos, bet gerai žinoma, kad kunigija turi i jį didelę įtekme, o dar didesnę itekmę turi jo motina, karšta katalikė, o ir pats Alfonsas žinomas kaipo reakcionierius.

Tikroji revoliucija rengiama pramonės centruose. Tose šalies dalise žmonės neužsiganėdina kunigijos privilegijų susiaurinimu. Jie norėtų, kad ją visiškai iš Ispanijos išvyti. Jie taip pat nori respubliką įvykdinti. Bet arčiau dalykų stovį matantieji sako, kad jeigu pakiltų kova tarp Alfonso ir anti-klerikalų iš vienos pusės ir Don Jaime'o ir klerikalų iš antros, tai respublikos šalininkai, bent tuomi tarpu greičiau pultųsi paremti Alfonsą, negu kad bandyti respubliką įsteigti.

Apart sostapilės, Alfonsas visur nėra taip populiariškas, kaip skelbiama. Kitur ne tiek jį nekenčia, kiek niekina. Žmonės paprastai i jį žiūri kaipo i silpnutį, kuris niekad nepataikys iš po reakcionierių itekmės išsiveržti. Catalonijos gyventojai paprastai prisilaiko tos nuomonės, kad jis gal ir nežinojęs apie visas tas skerdynes ir sušaudinėjimus Barcelonoje, pernai sumišimams pakilus. Tenai paprastai sako: «ką-gi jūs manote apie karalių, kuris nesirūpina dasižinoti kas darosi, kuomet jo pavaldinius tūkstančiais sušaudo vietose, i kurlas galima nuo jo sostapilės nujoti per naktį?»

Kaip Barcelonoje žmonės žiūri i kunigiją ir jos darbus, geriausiai gali parodyti šis atsiliepimas. Tūlas gana žymus respublikonų partijos vadas, pasikalbant su laikraščių reporteriais taip kalbėjo: «Jūs girdėjote apie tuos atsitikimus su bombomis Barcelonoje. Na, tas tęsiasi čia jau aštuoneri metai. Dabar nebūna tiek daug atsitikimų, kaip seniau, bet visgi reta savaitė praeina, kad neišgirstume apie vieną ar dvi eksplozijas numestų bombų. Kas ypatingiausia, kad i visą tą laiką nė vieną kaltininką nesugavo. Ar tas neišrodo keistai, kad jie taip ilgai darbuojasi, o policija nė kiek nesirūpina, kad tą apmalšinti?»

«Atkreipkite atydą ir i tai, kad bombos daug lėšuoja. Męs čia visi radikalai esame neturtingi. Kur-gi męs surandame pinigų bombų dirbimui mėnesis po mėnesio, metai po metų? Darbas turi būti atliekamas saugiose vietose, kurias anarchistai ilgai negalėtų slėpti. Plienas taip pat reikalingas prie bombų dirbimo. O galiausiai labai pastebėtinas dalykas, kad niekad nemėto čia bombas i aristokratus, didžiuosius valdininkus arba i kunigus. Jos paprastai mėtomos po gatves ir eksploduodamos suplaiso vien tik var-

ginguosius vyrus bei moteris.

«Taigi ar jūs negalėtumet nurodyti luomą, kuri turėtų tiek daug įtekmės prie valdžios, kad policija visai nepasidrašintų atsiliepti su savo nužiūrėjimais, luomą, kuri turi ganėtina gabumo ir pinigų ir tinkamos vietos, kad lengvai ir slapta darbą atlikti ir kuriai labai rūpėtų apsaugoti ypatingai tuos žmones, priešai kuriuos tikrieji anarchistai savo bombas nukreiptų? Ne! Na, žinoma, kad jas dirba vienuolynuose ir varo pasalią agitaciją, kad nežineliams žmonėms įkalti, jogei pažangieji gaivalai, tai tik anarchistai ir užmušėjai».

Revoliucijinę propagandą Catalonijoje parsieina vesti labai atšargiai, kadangi policija akių nenuleidžia. Vienok Barcelonoje susirinkimai laikomi reguliariškai ir randasi gana veikli organizacija, kurios centralinio komiteto atstovai uoliai darbuojasi kitose Ispanijos provincijose ir nuolatos rūpinamasi, kad visokeriopas revoliucijiskas grupas sulieti į vieną.

Stoka vienybės ir susipratimo revoliucijiniame judėjime labiausia viską apsilpnina. Ypatingai stoka gabių vadovų. Alejandro Lerroux yra labiausiai prišakyje stovinčiu, bet jis yra tiktai respublikonas, taigi net jo šalininkai sako, kad to dar neužtenka. Nužudytojo Ferrer'o pasekėjai, tai anarchistai, Solidaridad Obrera, centralinė darbininkų organizacija, socialistiška, o masonai yra anti-klerikalais pirmiau, negu jie bus respublikonais.

Tos visos skirtingos grupos eina priešingais viena kitai keliais ir Lerroux turi gana daug stengties palaikyti jas arti viena kitos. Ferrer'o pasekėjai eina net taip toli, kad sako, jogei respublikonų įtekmė prisidėjo prie Ferrer'o nužudymo, nes respubliko nams jis rodesis labai radikališku ir pavojingu jų reikalams. Amatninkų unijos vėl pūrija, kad Lerroux labai kelia į viršų tūlą milljonierių Don Torubio Sanchez, kurį jis prikalbino prisidėti prie judėjimo, kad turėti iš jo didelę finansinę paramą, taigi jam ir partijoje suteikia žymias vietas. Separatistai vėl visados skundžiasi ant respublikonų, kad tie visados suardo jų visas pastangas, kad Cataloniją atskirti nuo Ispanijos.

Bet respublikonų vadas nenuoalsiai darbuojasi, kad bent nors tuomi tarpu tarp visų partijų įvykdinti savytarpinį susipratimą, kad tuomi pasekmingiau būtų galima kovoti prieš karalystę ir prieš kunigiją, nepaisant kiek daug vėliau joms tektų tarp savęs.

Monarchistai ramina save tuo, kad revoliucijinis judėjimas, išskyrus Cataloniją, kitur nėra taip stiprus, bet kiti sako lai tik Catalonija padaro pradžią sukilimui, tai jau kitos vietos žymiai prisidės, nes pasidėkavojant Catalonijoj beensancio judėjimo triūsui, kiti pramonės centrai, kaip Bilbao, Saragossa, Valladolid, Sevilla, o net ir pats Madridas, gerokai parengti.

Klaidingai mano tie, kuriems rodomi, kad revoliucijinis judėjimas Ispanijoje nėra stiprus, kad jis labiausiai užsilauko tik Catalonijoje. Barcelona, tai didžiausias Ispanijos miestas ir gyventojų skaitlius pasiekia 650.000, kuomet sostapilėje Madride tiktai 500.000. Barcelona taip pat ir turtingiausias miestas. Keturios provincijos, iš katrų susideda Catalonija, sumoka daugiau mokesčių, negu visos kitos Ispanijos provincijos. Taip pat tenai ir žmonės geriausiai apsišvietę ir išsilavinę. Čia reikia paminėti, kad net Catalonijoje tik du trečdaliu gali skaityti ir rašyti, taigi galima numanyti, kaip apšvietimas stovi kitose Ispanijos provincijose. Catalonijos gyventojai darbštūs, apsukrūs; jie labiausiai nepriegulmingi ir laisvę myli. Ispanijos geriausi kareiviai, gabiausi politikieriai ir valdininkai, bei smarkiausi vyrai paeina iš Catalonijos.

Jeigu dabar karalius Alfonsas laikysis pirmininko Canalejas programos, tai bus kova tarp partijos konservatyvų, klerikalų ir karlistų, Don Jaimes'ui jiems vadovaujant, antros grupos iš liberalų po karaliu Alfonsu ir trečios, į kurią įeis visos radikališkosios grupos, vedamos Alejandro'o Lerroux.

Jeigu karalius nusileis kunigijai, ji parems konservatyvai, klerikalai ir apie pusę liberalų — tie ką mano, kad užlaikymas karalystės svarbesnis, negu susiaurinimas bažnyčios teisių. Priešingoj pusėj tada bus radikalai ir tie liberalai, kuriems ne tiek rūpi užlaikymas karalystės, kiek išsiliosavimas iš po klerikalų viešpatavimo. Kurią pusę, taip dalykams virtus, paremtų karlistai, mažai kam rūpi, nes jei jų nerems kunigija, tai jie Ispanijoje nieko negiluoja.

Konservatyvai ir klerikalai valdo neapsakomus turtus, Alfonso rankose valdžios organizacija, o radikalų įtekmėj randasi beveik visi miestų gyventojai pramonės centruose. Prisižiūrėjus visam tam bruzdėjimui ir prisirengimams, Ispanijoje galima laukti kruvinų laikų.

**

Darbininkams žinotina.

Visi atsimena apie nelaimingą Whitehaven'o anglekasyklų atsitikimą, kur 132 likosi palaidoti liepsnose po žeme. Nelaimingųjų šeimos likosi be maitintojų ir jų pragyvenimais priguli nuo žmonių malonės. Whitehaven'o darbininkai įsteigė fondą, taip vadinamą: «Whitehaven Fond» ir atsisaukė į šalies gyventojus, kad sušelpų likusias vargingas šeimas.

Palaidojo kapitalistai aukso dievaičiui ant garbės 132 darbininkus be trukšmo, be žėlavų ir be didelių iškilmy. Kokiame padėjime randasi likusieji našlaičiai ir nelaimingos moteris, apie tai visai nekalba kapitalistų lupos.

Bet štai, tuom patim laiku miršta Anglijos karalius Edvardas VII. Vos telegrafai apnešė gandą apie karaliaus miršį, visa Anglija, rodosi, apsidengė juodu žėlavos kyru. Kapitalistų spauda su smulkmenoms aprašinėja karaliaus miršį. Tukstaoč ai išleista iškilmingoms karaliaus šermenims kelti. Laidotuvių dienoj didmiesčius juodos vėluvos plevėsavo, visoj šalyj visos krautuvės uždarinėtos, traukiniai, elektrikos karai nebevaikščioja; varpai gaudžia... Vis tas buvo daroma dėl didesnės garbės mirusio karaliaus, to karaliaus, kuriam vargingoji Anglijos liaudis mokėjo £470,000 metinės algos!...

Bet ir karaliaus šeimyna juk pašilieka ir apie tai nereikia užmiršti! Bet, ah! Koks didelis skirtumas tarpe likusios našlės, auksu vainikuotos karalienės Aleksandros, ir tarpe Whichaven'o anglekasių šeimynų! Anglijos parlamentas tuojuos buvo įnešta sumanymas, kad aprupinti karalienės našlės buvį. Ir kagi? Gal parlamentas pasiuntė karalienę Aleksandrą ubagauti ir melsti žmonių almužnos? Visai ne. Didžiuma balsų nutarė mokėti jai iš valstybės izdo po 70.000 svarų ant metų iki mirties.

Parlamentas balsavo po 70,000 svarų karalienei Aleksandrai, bet nė vieną peną dėl badaujančių šeimynų Whitehaven'o anglekasių, kurie gyvi budami Anglijos pramonijos vertybę tvėrė, kurie žuvo dėl kapitalistų pelno!

Tai darbininkams žinotina, keno reikalais rupinasi dabartinės valdžios...

A-tis.

konservatyvai, kle-
d užlaikymas kara-
teisių. Priešingoj
as ne tiek rūpi už-
klerikalų viešpata-
mtų karlistai, ma-
ie Ispanijoje nieko

omus turtus, Al-
tekmėj randasi be-
Prisižiūrėjus vi-
oje galima laukti

**

a.

iven'o angleka-
snose po žeme.
r jų pragyveni-
ven'o darbinin-
n Fond' ir at-
sias vargingas

nt garbės 132
elių iškilmių,
r nelaimingos

karalius Ed-
araliaus mir-
kyru. Ka-
aliaus mirtį.
enims kelti.
žesavo, visoj
trikos karai
daroma dėl
uriam var-
algos!...

tai nereit-
tarpe liku-
os, ir tar-
parlamen-
karalienės
karalienę
Visai ne.
o 70.000

ei Aleks-
Whitcha-
amonijos

inasi da-

LSS. Centro Komitetų konferencijos protokolo kritika.

Konferencija jau atsibuvo ir ką čion, rodos, bekalbėti apie ją; jeigu tik tą, kad ji nevietoj ir nelaiku įvyko.

Sakau nevietoje, todėl, kad ne ten, kur S-gos redakcija ir administracija. Netikiu tam, kad P.K-to įgaliotinis galėjo taip gerai visus redakcijos ir administracijos reikalus ir darbus permatyti ir konferencijai perstatyti, kaip, kad konferencija ant vietos «Kovos» išleistuvėje būtų atsibuvusi. Ten kiekvienas ypatiskai viską būtų pamatęs, pilnai persitikinęs. Ten S-gos T.K.K., ten zeceriai, ten S-gos centralinės knygos, literatūra ir visos mūsų turtais. Ypatiskai ji matant, kitaip apie ją galima spręsti, negu iš kito papasakojimų.

Nelaiku, sakau, dėlto, kad konferencija atsibuvo Sąjungai beveik nežinant, jeigu ir dažinojo, tai tik keliatą dienų prieš atsibūsiant, taip, kad nė rajonai, nė kuopos su jokiais rimtesniais nutarimais bei patarimais konferencijoje dalyvauti negalėjo; apart komitetų krivulių, kurios tankiai viena kitai griežtai priešingos būna, jokios tikros žinios, nė užkvietimo su nutarimais ar patarimais dalyvauti neturėjo.

Bet, kad tas dalykas jau praėjo, tegul būna nors lekcija ant kito sykio. Eisime prie konferencijos protokolo.

Posėdis II, paragr. 3: «Pareikalavus, kad pirmojo posėdžio protokolas būtų skaitytas, bet konferencijos sekretoriui paaiškinti, kad neturi parašęs, taip, kad galėtų skaityti dėlėi stokos laiko, tai nutarta, kad konf. sekr. po konferencijai parašys ir išsiuntinės posėdžių pirmininkams pasirašyti».

Na, ir kas išeina, po konferencijai protokolas, į 2 ir pusę mėnesio «Kovo» tilpės, kas gali viską atsiminti ir užtikrinti, jog viskas iki detalių protokole yra parašyta, be atmainų, kaip konf. buvo apkalbama ir nutarta.

Kad toks darbas yra netinkantis, liūdija tos pat konferencijos ketvinto posėdžio protokolas, kuriame sekretorius, pirmininkas ir jo vietininkas ginčijosi už čielus to protokolo paragrafus, o ką-gi bekalbėti apie reiškesnius ar silpnusius minčių šešėlius, prabėgusius reikalų svarstymuose?!

Suprantama, kad toks protokolas, kasžin į kiek laiko po konferencijai parašytas, ir į pustrėčio mėnesio «Kovoje» tilpės, kuriamė čieli paragrafai praleisti, o už kitus sekretoriaus su pirmininku tebesiginčijama, savo tikrosios svarbos, kaip protokolas nebeturi. Ką-gi toks darbas vertas? Gaila triūso ir iškaščių.

Posėdis III, paragr. 3. Sakoma: «Skaitytas J.Šukio per P.K-tą priduos skundas link neištikimybės ir nuožvalgavimo ant A.Purvio. Po ilgų kalbų ir kvotimų paaiškėjo... Šitokie sakiniai protokole, labai-labai tinkanti... Iš jų kur-kas daugiau gali suprasti, negu po ilgų kalbų ir kvotimų paaiškėjo... konferencijoje, kad J.Šukys apskundė kokią-tai trečią ypatą už koki-tai veikimą ar veržimąsi «link neištikimybės ir nuožvalgavimo ant A.Purvio» puolusių, puolančių ar dar pulsiančių. Salemonas išpėti tegali, bet visgi «paaiškėjo». Ir kas?... O tai, raidė «a) kad tasai skundas nėra jokiais faktais paremtas(?) (dalis P.K. reikalaujamų ir galimų gauti faktų buvo pristatyta ir konferencijoje skaityta, o kita dalis tą reikalą beapkalbant, pati per save išsivertė. Čion sakoma nėra paremtas jokiais faktais.) ir b) kad J.Šukys galėjo, jei turėjo kokią nuožvalgavimą bei neužsitikėjimą, pirmiaus paduoti savo patėmijimus centro įstaigoms, kuomet A.Purvis 1908 ir 9m. buvo renkamas į tokias ir tokias įstaigas... Stebūklinga logika... Tokį būdą vartojant, kiekvienas teismas ir kiekvieną bylą galėtų atmes-ti, remdamasis ant tokių motyvų galėtų pasakyti: kodėl tu tada ir tada neskundiai, ir kodėl tu neskundiai dar prieš įvykstant tokio ir tokio atsitikimo ir tt., bet kiek žinoma yra, niekur dar panašaus motyvavimo nebuvo ir nėra. Ypač toks dalykas, kaip orga-

nizacijos nario neištikimybės darodymas; kas tą dalyką supranta, tas beabejo pripažįs, kad laiko aprubežavimo būti negali. Ant to prisieina triūsti tiek, kiek aplinkybės laiko reikalauja.

Toliau sakoma: «Todėl pasirodo, kad tai yra nonsensas. Nutarta skundą, kaip nepamatuotą, atmesti».

Visųpirmu, kad tai nebuvo skundas, o tik P.K-to atydos atkreipimas. O antra, aš didžiai geidžiu, kad tai nonsensu būtų... Bet visgi mane džiugina tas A.Purvio prižadėjimas «pristatyti nuo s-d. partijos iš Europos paliūdimą apie prigulėjimą prie partijos ir veikimą». Tik gaila, kad nepasakyta, nuo kurios partijos. O man vis rūpi, ar ta partija bus kada-nors egzistavusi, ar ir dabar tebeegzistuojanti...

Posėdis IV, paragr. 3, punktas 2:— «Įnešimai per V.K-to narius eina tik syki, ir prie įnešimų negali būti dedami jokie pataisymai-amendmentai».

Tiesa, kad čion kalbama vien tik apie «įnešimus», gal toks būdas ir geras būtų, jeigu tuom pat neuždraustų reikalui esant šį bei tą patėmyti ir leisti per V.K. nors ir du sykiu. Tokius išimtinus dalykus pirmą syki paleisti krivulės keliu patį įneštąjį originalą, prie kurio būtų galima kiekvienam savo nuomonę išreikšti, o paskiau sekretorius sutvarkęs išsiuntinėtų galūtinam nubalsavimui. Gal tokiu būdu būtų galima išvengti tūlų neparankumų ar nesmagumų. Kad mano nuomonė geriau būtų suprantama, pridursiu čion vieną pavyzdį, dėlėi siaurumo prasmės projektuojamųjų taisyklių, įvykusį tarpe visuotinių Ref. Tv. Komisijos ir C. Sekretoriaus, konfliktą.

Dalykas tame. Kaip abelnai žinomas yra V.K-to tarimas 16, «Kovos» N46 09m. skamba sekaučiai: «Sekretorius dabar sąjungai dirba apie 42 val. per savaitę ir nespėja apsidirbti, todėl mes randame būtinai reikalingu 1) ar paskirti algą nemažiau \$40.00 per mėnesį, ar sumažinti sekretoriui darbą, tai yra paskirti visuotinių referendumų tvarkymui komisija, 6 balsais prieš 4 nutarta rinkti komisija»... Iš augščiau pasakyo, ta komisija suprato, kad visas referendumo perleidimo darbas jai yra pavestas, bet nežinia dėlko, C.Sekretoriui prireikė, kad tą referendumą jis tvarkytų, o ne komisija, ir pareikalavo, kad po suskaitymui nominacijoje gautų balsų viso referendumo tvarkymą jam atiduotų. Komisija, abejodama, ar turi tiesą jai pavestąjį darbą kitam atiduoti, kad neišeitų tas pats, kaip kad Puskunigis pavedė Bagočini sutvarkyti. Pasiuntė į V.K-tą užklausimą, kaip suprasti jų 16 tarimą ir ką daryti su jai pavestuoju darbu. Žinomas dalykas, kad visi organizacijos dokumentai eina per C.Sekretorių. C.Sekretorius gavęs tą dokumentą neleidžia į V.K-tą ir pralaukęs keliatą dienų sugražina atgal, motyvnuodamas, kad užklausimo formoje nieko į V.K-tą siųsti negalima esą: dėlto, kad per V.K. tik vieną syki įnešimai leidžiami teesą.

Gal dabar aiškiau suprantama bus, kad visuose reikaluose, ir visuose atsitikimuose, nepraktišku yra vienos ir tos pat formulos laikytiesi.

Posėdis V, paragr. 9:— «Priduota bila p. S.Andziulaičio ant \$25, reikalaujama apmokėti už darbą prie «Kovos». Po apsvartymu ir pagal paaiškinimus etc. etc. nutarta bila neapmokėti, tik padėkavoti p. A. už jo triūsą». Tuom pat išreikšta nė daugiau, nė mažiau kaip ironiją ant žmogaus reikalavimo užmokesčio už jo darbą. Kad tas draugas nebuvo sulygęs dirbti už algą. ir dirbo tik liuosam laike, laike bedarbės, tai dar nereikšcia, kad jam užmokėti nereikia: tai buvo tik draugiškas atsinešimas, ir kaip su buvusiu draugu, draugiškai reikėtų atsitelsti.

Paragrafas 12:— «Kadangi dabartinis sekretorius turėjo ir turi sugaišti apie 40 val. per savaitę dėl S-gos reikalų apdirbimo, už tai pripažinta mokėti jam algą. Algos didumą turės paskirti S-gos referendumas» etc. etc.

Gal taip ir praktiskai būtų pirma apsvartyti, kiek tas darbas

yra vertas, ir kiek ten jo įdedama, o paskiau skirti algą. Drg. P. Norkus 1908m., rodos, už \$10 per mėnesį buvo apsiėmęs sekretoriauti, bet jo neišrinko, mat perpigus pasirodė, o kada A. Purvį išrinko, tad į kiek tai laiko, neatsimenu, kuriame «Kovos» nr. pranešė, jog net po 48 val. per savaitę dirbęs. «Kovos» N46 jau tik 42 val., o C.K.-tų konferencijoje už 40 val. per savaitę algos paskirti nereikalavo. Aš sakyčiau, kad dar kiek palaukti, gal nupuls iki 20 val. per savaitę, tai mažiau tereiks užmokėti... Kaip keistai tas išrodo. Žmonės neatsižiūri į S-gos išdą, kad jis jau tuščias, bet ir netiesias priemones pavartoja, kad tik tą išdą daugiau iškraustyti. Keturiasdešimts valandų per savaitę! Ir dievas žino, ką ten veikti? Dvi ar tris krivules sutvarkyti; keturis ar penkis laiškus parašyti; rodos, pilnai užtektų 10 valandų. Sąjungos finansų jis neveda, V.K.-to sekretorius yra kitas, visuotinių referendumų leidimui ir tvarkymui atskiri komisija. Ant ko gi tą 40 valandų per savaitę praleisti? Netikiu tam.

Paragrafas 13:— «Realizavimas V. K.-to ref. N17 (žr. «Kovos» N50 09m.) tuom tarpu pavesta C.Sekretoriui(?)» Tas klausimas pakeltas buvo, tai teisybė, bet sekretoriui pranešus, kad reikalingos bus kokios tai blankos spausdinti, kas, beabejo, padarys nemažai iškaščių ir tt., paliktas pe pasekmį; kaip jis galėjo tilpti į protokolą?

Paragrafas 14, raidė c) nepilnas yra tilpęs protokole: juk buvo priimtas sekančiais:— «ir antrą sykį reikalaujant patalpinti, redaktorius matydamas tame klutis, gali pasiūlyti Lit. Komitetui, o anam jau nutarus, turi patalpinti»....

Bet privalome paimti atydon, kad mūsų komitetai per neapsižiūrėjimą gali nutarti ir tokius dalykus talpinti, už kuriuos «Kova» gali būti uždaryta, nuštropuota arba redaktorius į kalėjimą papulti. Šito nereikia iš atydos paleisti.

Tai tiek, ką aš patėmijau, gal dar neviską; kiti draugai malo nės papildyti.

J. Šukys.

Darbininkai ir kapitalistai.

Visa praėjusių laikų istorija tiek neinteresuoja žmoniją, kiek dabartinė klesų kova— kova darbininkų su kapitalistais. Dabartinė draugija yra nustumusi darbininkų klesą į tokį padėjimą, kuriame tukstančiai žusta ir lieka aukomis dabartinės kapitalistiškos sistemos— taip lygiai, kaip žusta karėse nuo kardo ar kulkos, tik su tuo skirtumu, kad čia žudytojas nematomas ir mirusios aukos atrodo mirę savo mirčia.

Taip, dėl nepaprastai tankaus mažų vaikų mirimo, Edinburh'o miesto teisme, teismo konsulis «egzaminavoja» pašauktus liudininkus, kurie tyrinėjo žmonių gyvenimo sąlygas.

Pirmo liudininko, kuris vadinosi «Medical Doktor», konsulis užklausė:

— Tamista studijavai darbininkų gyvenimo vietas šioje aplinkinėje?

— Taip.

— Ar gyvenimo sąlygos nepavojingos tų darbininkų ir jų kudiškių sveikatai?

— Tiesiog užmušėjškos.— nes gyvena susikimšę po kelias šeimydas vienoj stuboj, nešvariai, tankiai menkose stubose ir pavojingose gyvenimui vietose. Kudikiai tokių šeimynų neapžiūrėti, pusalkiniai, o apie higijeniškumą ir kalbos negali buti. Daugelio šeimynų tėvas ir motina išsina į dar-

bą, o kudikius vienus palieka stuboj... Taip, kad dėlei daugelio blogų aplinkybių, 18 iš kožno šimto kudikių miršta viršaus, negu ten, kur gyvenimo sąlygos kaip reikiant aprupinamos.

— Tai reiškia, kad 18 iš kožno šimto šioj šalyj gimusių kudikių žusta tik dėlei blogų gyvenimo sąlygų?

— Taip, tamista.

— Kaip galima butų tokį žudymą kudikių sustabdyti?

— Visai paprastai. Reikėtų tik aprupinti geriaus tų šeimynų gyvenimo sąlygas ir pakviesti tuos tukstančius murininkų, kurie vaikščioja be darbo, kad jie pastatytų geras stubas darbininkams.

— Bet gal tie kudikiai miršta dėl to, kad motinos neduoda užtektinai gero ir sveiko maisto?

— Abelnai imant, tai jie visi tarpais badauja, tarpais tručijasi nuo pigaus, supuvusio maisto.

— Kokis gali buti minimum uždarbis tų darbininkų?

— Vienas darbininkas, kurio pavardė Seebohm Rowntree, man sakėsi, kad jo uždarbis siekia iki 1 sva., 1 šil. ir 8 penų per savaitę dėl penketo šeimynos. Šita įeiga padalinama taip: 4 šil. drabužiai, 2 šil. 3 penai batai, žiburys, skalbimas, į lovą paklodalai ir tt. 2 šil. 8 penai, maistas 12 šil. randa ir taksai 4 šil. Tankiai buva taip, kad mėsos, pieniško valgio ir arbatos. vos sykį per savaitę tegauna. Tabakui, laikraščiams, krasos ženklams, bažnyčiai nebelieka nieko iš to uždarbio.

— Ar visuomet tų šeimynų tokis uždarbis?

— Ne, tamista. Tankiai buna dar mažesnis. Kelių taisytojų tegauna nuo 15 iki 20 šil. savaiti.

— Taigi tos šeimynos negali aprupinti savo reikalus kaip reikiant su tokia mažu uždarbiu?

— Tas yra teisybė.

— Kelintas procentas gali buti šitos klesos žmonių tokiam padėjime?

— 307 miestuose ir 343 mažesniuose kaimeliuose.

— Ar teisybė, daktare, kad tankiai eina dirbt, jeigu tik kokį darbą gauna, tų žmonių moterjs ir nepilnamečiai vaikai?

— Teip, tamista. Motinos palieka mažus vaikus ir eina į darbą. Tokių moterų dirbančių krautuvėse, pas visokių faktorius, Anglijoj priskaitoma į 1,000,000. Taipgi tankiai dirba neturinti 14 metų— mergaitės ir vaikai.

— Bet aš suprantu, tamista daktare, kad vaikai iki 14 metų turi eiti į mokyklą šioj šalyj?

— Taip, šios šalies įstatymai uždraudžia dirbt neturintiems 14 metų vaikams. Vienok 1907 m. of. cijališkas parlamento raportas praneša, kad dirbančių neturinčių 14 metų vaikų atrasta 47,360. Bet šitas skaitlius toli nepilna da.

— Kokis uždarbis šitų kudikių gali buti?

— Tam pačiam parlamento raporte praneša, kad maži vaikai, raunanti ir lupanti cibulius, už 20 valandų ant savaitės gauna 8 penus; paimtas pienui išnešiot vaikas gauna 2 š. už 28 val. kitas vaikas gauna 6 penus už 20 valandų savaitę; vaikas paimtas prie žirnių valymo gauna 3 penus ant savaitės; vaikas dirbantis pas farmerj už 72 val. gauna 3 šil;

laikraščius nešiojantis vaikas už 100 val gauna 3 šil. 6 pen. ir tt..

— Ar faktas, daktare, kad daugelį darbininkų užmuša ir sužeidžia šitoj šalyj?

— Taip, Didžiojoje Britanijoje suvirš 10 užmuša ir 300 sužeidžia kožną dieną.

— Aš manau, taipgi, kad nemažas skaitlius žmonių miršta nuo visokių užsikrečiamų ligų?

— Taip, Anglijoj ir Wales kasmet miršta į 40,000 žmonių nuo džiovos.

— Ar persitikrinai, tamista, kad ištikro darbininkų klesą yra tokiam padėjime, kuriame toks didelis skaitlius žmonių miršta pirm laiko?

— Apsolutiškai teisingai persitikrinau.

Ant šito užsibaigė pirmo liudininko kalba ir konsulis atsikreipęs pašaukė kitus liudininkus tuose pačiuose dalykuose.

Taip maž—daug aprašo «Catholic Socialist» korespondentas. O Anglijos tautiškos dainose skamba: «Rules Britannia! Britannia is free!» Bet vienas svetimžemis, pamatęs visą Anlijos darbininkų laisvę, teisingai pasakė: «The Britons are not absolutely free, but they are very very cheap».

A—lis.

Kataliku bažnyčia jau griuna.

Po tokiu vardu Anglijoj išėjo iš spaudos labai žingeidi knyga. Autorius minėto veikalo Juozas Mekobe, buvęs žymus veikėjas tarp juodosios armijos Vatikano. Jis negalėjęs daugiau žiūrėti į apgavystes Vatikano ir melagystes Romos popiežių, per tai likos laisvamaniu žmogumi. Visą savo liuosą laiką, jis pašvenčia dėl iškėlimo aikštėn prieš civilizuoatą pasaulį paleistuvingą kunigijos gyvenimą.

Minėtoj knygoj autorius parodo, kad katalikizmas puola ir juodoji Vatikano valdžia, dideliais žingsniais eina prie galo pražuties. Pasirodymas tos knygos, yra labai svarbus, ypatingai dar, kad yra iškilę dideli ginčai tarp Vatikano ir Ispanijos valdžios ir kada yra Romos popiežius pradėjęs gąsdinti pasaulį savo šventinybe bažnyčios ir sena kruvina šv. inkvizicija.

«Katalikų bažnyčia turi dabartiniam laike labai mažą įtekmę žmonių», sako Mekobe, «o greitoj ateityj visa bažnyčia eis į pargaro dugną su popiežijos sostu», autoriaus žodžiai. Ar išgelbės kokia—nors nematoma galybė juodąją armiją Vatikano?— reikia abejoti.

Praeituos metuos, Romos popiežius apskelbė pasauliui, kad katalikų bažnyčia labai auga ir kad bažnyčia turinti suviršum 400 milijonų pasekėjų; bet Mekobe parodo, kad ta skaitlinė dvigubai padidinta, ir taip, kad visam sviete ir 200 milijonų katalikų nėra, o tikrųjų pasekėjų juodosios armijos, tai ir 150 milijonų nerastum, tokiu budu katalikų bažnyčia paskutiniaus 70 metų pražudė savo pasekėjų daugiau, negu 100 milijonų.

Nėra tokios vietos ant šios žemės apskričio, kad katalikų bažnyčia neturėtų kur—nors puolimo pavojaus tarp visuo

menės. Skaudžiausis smugis katalikų bažnyčiai, tai atskyrimas Francijoj bažnyčios nuo valstijos, o dar didesnis smugis laukia iš pusės Ispanijos, buvusios prieglaudos popiežių šv. inkvizicijos.

1875 m. Francuzijoj skaitėsi apie 30 milijonų Romos katalikų, o šiandien nedaugiau kaip 5 milijonai. Imant į atydą, kad žmonija visuomet dauginasi, tad galima sakyti, kad katalikizmas per vieną šimtmečio bertainį, pražudė savo pasekėjų daugiau, negu 30 milijonų.

Katalikų bažnyčia dabartiniam laike, suvis neturi jokios svarbos Francijoj, nežiurint į tat, kad bažnyčia kada—nors turėjo didelę galę šioj viešpatystėj. Tiesa, katalikų bažnyčia gali pasigirti nekuriuose viešpatystėse, kad jų skaitlius pasididina, bet su ta skaitline gali apdumti akis tik tamsunėliams. Pažiūrėjus į tą dalyką, tai išsykio galima matyti, kad ir tose viešpatystėse bažnyčia pražudė didelį procentą savo pasekėjų, pavyzdin, kad ir Suvienytose Valstijose. Katalikai mano, kad jų galė čia susistiprina ir jie tikisi lakui bėgant paimti visą valdžią į savo rankas, bet ištikros teisybės, tai jie čia nė vieną žmogaus neįgijo iš pašalinių tikėjimų. Suvienytose Valstijose katalikų skaitoma apie 10 milijonų; sulyginus tą skaitlių, kuris buvo 59 metų atgal, tai žinoma, kad jų skaitlius pasididino, bet pasidėkavojant ateivystei, o ne jų agitacijai. Daugiausia čia yra suplaukę airiai, italai, lenkai, o taipgi ir lietuviai. Tik imant vien iš Airijos čia yra suplaukę daugybė fanatikų, o tie airiai, tai jau visiems žinomi, girtuokliai, valkatos, na, ir geri katlikai, tai iš tokių elementų susideda visa Amerikos katalikiška bažnyčia, ir nėra ko bijoti, kad kada—nors jie čia įgytų galę.

Vokietijoj, maž—daug katalikų skaitlius pasidaugino, bet dalykas tame, kad prie Vokietijos tapo prijungtos mažos viešpatystės—katalikiškos. Bet imant abelnai, tai visur katalikiška bažnyčia nupuola ir daug savo pasekėjų pražudo.

Ypatingai užganėdinas Mekobe iš to, kad likos pražudyta Vatikano įtekmė Italijoj ir Ispanijoj, kur popiežius turėjęs didžiausią valdžią. Mekobe sako, jeigu buvo galima tikėtis atnaujinimo inkvizicijos, tai tik Ispanijoj ir Italijoj, bet ir čia pačioj širdy Vatikano įvyko didelė permaina popiežiaus valdžiai Romoj, kaip žinoma, nė vienas žydas nebuvo užtikrintas linkui savo rytojaus, bet dabar miesto viršininkas žydas, pirmininkas ministrų—žydas, o taipgi ir karės ministeris—žydas, o pertai ir pats popiežius su visokiais reikalais turi kreiptis prie žydų.

Beveik visi katalikai nemokinti: iš 150 milijonų, yra 115 milijonų, kurie nemoka rašyt, nė skaityt, tik rozančių po dešimtis rokuoti, tai visas jų mokslas. Beveik visa katalikų draugija susideda iš nekultūriškiausių tautų: indusų, negrų, italijonų, puslaukinių afrikonų, ispanų, airių, lietuvių ir slaviskų muzikų.

Autorius minėto veikalo užtikrina, kad kaip tik civilizacija pasieks nekultūriškas tautas ir kaip tik minėti gyventojai apsišvies, tai tuomet katalikų bažnyčiai galas! O dienos jau, galima sakyti, kad suskaitytos.

Ta knyga padarė nemažą įspūdį, nes išsyk pasirodė ko-

liose kalbose. Katalikų presai prisiėjo atsakyti ant minėto veikalo, bet iš atsakymo matoma, kad daug išpažintųjų bažnyčia yra nustojus. Katalikiška bažnyčia tą pripažįsta, kad daugelis gerų katalikų yra pametę savo tikėjimą, bet jie dar tikisi įgyti. Turbut, kad veltui.

R. Vasiliuskas.

Parasė O. Birmontaitė.

ŠIS-TAS IŠ ITALU GYVENIMO.

Ispudžiai iš laiškų P. E.

Pilki rankai, šaltokos ruđens dienos, nors vydudieniai šilti ir gražūs, varyte varė mane greičiau apleisti Šveicariją. Galop anksti rytą sėdau traukinin ir tik jau šliaužiant pro stotį ir pro pažįstamas gatves pamačiau, kad ištikrųjų jau apleidžiu Šveicariją. Gaila buvo kalnų, gaila draugų, gaila buvo ir „jįjį“ palikti. Greitai jau bėga traukinys per pažįstamą pakalnę, pasuka į šoną ir gražusis Berno Oberland'as pamažu nyksta ir slepiasi už nedidelių artimų kalnelių, tarp kurių revais ir kloniais bėga mano traukinys. Vagone šalti vienodi stipriai-kauloti šveicarai čilpulia «stumpenę»*) ir retkarčiais kad ir dirstelėja mano pusėn, bet mažai atkreipia jie domos į svetimtautį. Jiems svetimtaučio reikalingi tik skambantieji «frenkli», o pats svetimtautys... ranka mostelėt... — Lik sveika, Gražioji Jungfrau, lik sveika!... nenoroms taria lupos, akįs žiuri į tą pusę ir ant visuomet sveikinasu su viso Oberland'o «gražiaja».

Mazi Šveicarijos miesteliai, nedidelės bažnytelės, keletas muro namų tarp sodnų ir medžių, nedidel vandens tartokai, mažos, bet turtingos šveicarų ukės — išrodo taip nuobodžiais ir ilgais paveikslais. Vien neaukšti kalnai, jų sueliavimas, pažįstamas, tyrinėtas ant Tuno azero užima mintį ir atitraukia nuo paliekamų brangių vietų ir ypatų.

Lucerna ant keturių kantonų azero, didelis milžiniškas traukinys su dviem dideliais pečiais pleška per tunelius ir kalnus St. Gotardo linkon. Aukšti sniego kalnai, staigios granito uolos ir tarp aukštų kalnų dalis keturių kantonų azero... vis tai naujos, įdomios vietos prispiria užmiršti net sunkiai pergyventas valandas. Milžiniškas traukinys kyla pamažu aukštyn, pleška pakrantėms, smarkiai begančiojo upelio, lenda į kalnus, daro įvairiausių zigzagus — mazgus, mazgais kyla vis aukštyn ir aukštyn. Diena graži, saulė šildo, spindi baltos kalnų viršūnės, tuno aplinkui pilkos uolos ir tarp sugriautų uolų pakalnės pasirodo žmogaus energija ir galė. Inžinierių genijus dasiprotėjo mazgais ir zigzagais pakilti per uolas aukštyn išdurti perdėm tvirtus, kietus akmeno kalnus ir atsidurti visai lengvai kitoj pusėj aukšto St. Gotardo kalno. Po 20-ties minutų stabtelėjo traukinys ant mažos stoties. Priešais atsidengė naujas pasaulis: pietų Alpų šonas su visai kita gamta ir kitais žmonėmis. Vėliai tokiais pat mazgais ir zigzagais pradėjo didelis traukinys leisties žemyn. Žaliuojantieji valgomųjų kaštonų miškai, nedidelės akmeno

*) Pračiausias Cigaras.

trobėlės, tokios pat akmeninės bažnytužės, apskurę miesteliai ir gražūs itališkieji azerai su puikiais viešbučiais nenoroms traukia akis, malonėja, glosto ir suteikia joms vis naujus ir naujus paveikslus... Pamažu nusileido traukinys į pakalnę visai: kalnai atsiliko jau toli, šonais tik maži kalneliai, bet maža ir tie. Greitai atsidengia plačioji Lombardo pakalne, kitaip sakant lyguma. Vagone III čios klesos skamba įtalų greitoji kalba, pilna, vietos nėra, vieni stovi, kiti susigrudę kaip ir Russijoj. Kad ir stoka vietų, kad ir gerokai ankšta, bet greitai pajunti italų širdingą ir jautrią sielą. Tuoj tą patį pradeda kalbinti, klausinėti iš kur ir kaip važiuoji, suteikia nemaža žinių ir labai užganėdinti, jei gali kuom nors patarnauti. Tas pats traukinys, tik su kitais pečiais, pleška per Lombardo lygumą Milano linkon. Pakelėj mažos ukininkų akmens grintelės, prie grintelės iš vijoklių ir kitų žolių uždangos, kur pasislepia vasaros laike nuo kaštos saulės. Aplinkui trobą keletas nedidelių medelių. Netoli lauke prastais ir menkais rubais, tankiausiai vienmarškis dirba valstietis, jo moteris ir dukte praščiausioms skepetaitėm apsigaubę griebia šieną arba kasa bulbes. Toliau važiuojant sutinki dideles muro trobas, aukštoms akmenis tvoroms aptvertas — tai sodyba vietinių dvarponių. Čion taip ir prisimena Lietuvos arba Lenkijos kaimo santikiai: turtas ir vargas, du ir tie patys galingi priešai.

Pavakare traukinys atpleškėjo į Milaną. Didelė gaubtu stogu dengta stotis, visur suodžiai ir dumai taip primena pramonės miestą. Vagonai, perronai, nešėjai ir patys gelžkelio tarnaujantieji — visai nešvarūs. Pervai, sąšlovos ir dulkės — tai pirmieji, kurie manę sutiko.

Gerokai paklaidžiojusi po stotį, radau «uscitą», t. y. išei-gą iš stoties į miestą. Laiptais pasikėliau nusileidau ir vėl pasikėliau, kol radau stovintį prie vartelių gelžkelio tarnaujantį. Jis atėmė nuo manęs bilietą, bet greitai vel atidave, pastebėjęs tolimesnią stotį pažymėtą. Ilgiausios eilios iš viešbučių — sutiko savo pasiūlymais ir vienas neaukšto ugio, su jodais tankiais usais nustvėrė mano rankinę valizėlę ir nieko nelaukdamas tarė:

— Sehr billig!.. «Baslernos»... Sehr billig, zu 2 frs zum-mer! — Na, kad tai tik 2 frs aš sutinku ir einu su juoju kar-tu. Priešais stotį platus didelis plečius, begalo daug vežėjų tramvajų ir toliau visa eilė viešbučių. Pakeliu keletą syk su-tiko geltonais kantai su stačia aukšta plunkena kareivis, jis dirstelėjo į valizėlę ir radęs «D o g a n'a'o s» markutę prilipy-ta, — praleido toliau. Mudu gi greitai atsidūrėva kitoj pusėj žemo mažo tilto prie nedidelio viešbučio.

-- Zimmer fur 2 frs! — pasakė mano portieris ir manę su mano daiktai į rankino neaukšto ugio tarnui, su ilga plika kakta, su žemu kalnereliu ir ypatinga eiseną. Tar-nas ilgai vedė manę tamsiais ilgais koridoriais, privedė prie galo koridoriaus ir stumtelejęs stiklines duris, parodęs ranką, tarė:

— Das ist Ihres Zimmer! — Apsigrįžo ir nuvėjo sau. Aš įžengiau vydu dirstelėjau į sienas, į aukštą gelazinę lovą, į ilgą kambarį ir kampe stovinęją komodą tariau sau pati:

Izru

krar
bega
jama

sėjia
linka
pų, P
S
Izraeli
P
Iš
K

Ir
Rubino
Jie
prazilūs
ir savo te
vadovaut

Ir jie
rejo, kad
tų kasdien
to piramid
viešpačiai

— Ta
Už sta
sigiptėnai,
O dab
plrmyn ir ta

— Nekaip išrodo. Tai ne Šveicarija!...

Pasidarė taip nesmagu ir taip nejautru, ilgu, apėme kokia tai baimė, visą, pakratė šurpuly, gerklę suspaudė skaudus sprangus kosulys, pasirodė akįse ašarės ir dirstelėjus artimiausiu kedėn kritau kaip ir isterikos pagauta. Koks tai antras balsas iš iglumos tarytum šaukte šaukė:

— Kam apleidai Šveicariją, kam apleidai «jį».

— Kitaip negalima, reikėjo «jį» apleisti; jis nemylė, jis nekenčia... nervai visai pajro, reikė gi gydyt, — atsakinėjo kitas balsas. Prasiveržė vydurinė kova ir ilgai kovojo dvi spēkos, kol visai nesutemė, kol prisiartino žingsniai neišbudė iš kovos miego. Žingsniai prisiartino prie durų ir pabarškino į duris. — Entree! — tariau užkimusiu, pilnu skausmo ir ašaru balsu.

(T. B.)

TAIP BUVO...

(Sena legenda.)

I.

Su didele baime ir betvarkeje sustojo dvylika giminių Izraeliaus...

Prieš juos buvo jurė...

Pikta, nepazabota, ji norėjo išsiliuosuoti iš smiltinių krantų, augštyt mėčiojo savo milžiniškas vilnis ir neapimta begalinė jos bedugnė, rodos, nemielaširdingai ir nepermaldausiamai žiūrėjo į norinčias išsprukti minias...

Iš užpakalio stovėjo priešas...

Jau buvo girdėti žvengimas arklių... Nuo jų kojų trepsėjimo drebėjo visa žemė... Jau dasigirdo žvangėsis gynklų, ir linksni šauksmai aigiptėnų, tartum gaudimas didžiausių varpų, pripildė visą orą...

Su didele baime ir betvarkeje sustojo — dvylika giminių Izraeliaus...

Prieš juos buvo mirtis...

Iš užpakalio grėšė nelaisvė...

Kur dingti!...

II.

Ir išėjo pirmyn vadai senųjų giminių Izraeliaus, vadai Rubino ir Jehudos...

Jie buvo vadovais dar Aigipte. Už išmintį, už senas prazilusias jų galvas, už sumaningumą tarnavime vienkart ir savo tautai ir kraugerui Faraonui, pastatė juos aigiptėnai vadovauti Izraelio giminėms...

Ir jie išmintingai valdė savo tautą. Jie atydziai prižiūrėjo, kad jaunieji vergai darbe netingėtų; kad skaitlius plytų kasdien augtų, kad augštyt nuolat dauguoma kiltų Aigipto piramidose; kad galingi ir neaprubėžiuoti savo valdžioj viešpačiai su užsiganėdinimu girtų izraelitus:

— Tai darbštūs, geri vergai...

Už stengimos, už išmintį, už žilus plaukus mylėjo juos aigiptėnai, bet bijojo jų žydai...

O dabar tie seni, tie žili ir išmintingi vadovai išžengė pirmyn ir tarė:

— Tenai kur iščiulptos spekos rankose, reikia kreiptiesi prie proto. Kur niekad negali nuveikti drąsa jaunųjų, reikia panaudoti išmintį senesniųjų... Klausyk, Izraeliau! Žvėrišku yra Faraonas, bet daugiau nepermalduojančia yra jurė. Sunkūs yra pančiai Aigipto. Bet dar sunkesnės už juos yra jurių vilnys. Neišvegtinu yra botagas nugarai vergo. Bet dar žiauresniu yra vaišės jurėse. Todėl išsirinkim kas yra lengvesniu... Įeikim į suokalbį su aigiptėnais...

-- Ir taip mus išžudys! — pasigirdo miniose.

-- Neišžudys — pertikrinančiai apskelbė vadai Rubina ir Jehudos... — Išmelsim jų, kad mums dovanotų gyvastį. Prizadėsim jiems atteityj išdildinti praeities kalčias. Savo darbštumu mes sugrąžysim sau savo gerą vardą. Nusizėminimu ir kantrybe, mes sulauksim užsitikėjimą jų. Nežudys mus! Ir sujudo minia...

III.

Kaip tik minioje girdėjosi balsas. Tai kalbėjo Maizius:

— Liaudie mano! — šaukė didis vadas ir pranašas. —

Tauta Izraelio! Dvi bausmi nusiuntė žmogui dangus — mirtį ir vergiją. Mirtis sustabdo mūsų gyvastį antkart, vienoj valandoj. Vergija — lašas po lašui, palengva, per iščius meus ir amžius, čiulpia iš mūsų gyvastį. Mirtis nedaro kančios. Vergija gi kankinančiai ir skaudžiai, atima nuo mūsų kiekvieną valandą. Kodėl taip išsigandę sustojot prieš mirties veidą ir ar jieškot pagelbos ir išsiliuosavimo aštriuose naguose vergijos?... Pirmyn! Į jurę! Tegul geriau priešas mato suverstus kalnus mūsų lavonų, bet tegul jie niekad nemato meldžiančius susimylėjimo ir besiraitančius po jų kojų vergus, pirma sukilusius. Tegul mūsų kunus užlieja mirtinos vilnys ir tamsi bedugnė tegul praryja, bet lai niekad mūsų vadovus neapjuokia nužeminimas ir tegul niekad jie savo žilomis barzdomis nešluoja dulkių nuo kojų savo priešų. Į jurę! O gal regėsime stebuklą, kuris tankiai, rodosi, drąsiemjiems...

IV.

Mostelėjo Maizius savo lazdele linkui kriokiančios jurės.

Ir pasirodė stebuklas. Iš jauniausios Izraelio giminės tarpo iš gentkartės Benjamino išbėgo keliatas jaunikaičių ir drąsiai metėsi į jurę...

Ir pasirodė stebuklas antras. Jurė su dideliu krioksmu prasiskleidė prieš jaunikaičius, tartum stebėdamasi jų drąsa ir prasišalino prieš juos.

Drąsuoliai ėjo pirmyn, jieškodami atvangos nuo nelaisvės besimėtančiose vilnėse jurės.

Bet vilnys šalinosi nuo jų ir tartum milžiniškos sienos sukosi apie juos ir uždamas, putas taškydamas giedojo drąsos ir pasišventimo giesmę.

Čiamtos gaivalas nusileido prieš žygį drąsumo. Gaivalas pildė drąsuolių norą.

O jaunikaičiai ėjo pirmyn. Jaunesniejie iš jaunųjų savo begaliniu drąsumu ir užsispyrimų skleidė kelią liaudei — belaisvei, kelią prie liuosybės išganymo...

Už jų nugarų ant galo, palengva vilkosi žili, išmintingi ir seni vadai Rubino ir Jehudos.

Taip buvo... Taip bus!...

Sulietuvino, V. Kairys.

Ada Negri.

Tvanas.

Ir tvinsta... tvinsta...

Bangos ošia, kila,
Aklamjame bėgyj auga, mankos, varma....
Drebančiamjam ore griausmai ardo tylą—
Tai baisus skurdo tvanas...

Tvinsta, tvinsta!

Skarmalus ir žaizdas neša, — liesus veidus,
Rankas be darbo, nukirstuosius delnus,
Perplėstasias širdis....

Ir tvinsta... Ir tvinsta...

Ir gi neša — neša net lig dangaus skliausmo
Dvokimus migių, požemių drėgnųjų,
O baisingi šauksmai, skrenda ant jų:
Duonos! Alkanai mės! Ar gi jau be jausmo!...

O šauksmas tas skamba kaž-kokioj tuštybėj,
Sviets kurčias ir aklas neklauso netboja,
Prieš audros kilmą tyluma užstoja,
Tvanas auga, veržias akloje smarkybėj.

Jau užtvankas siekia ir pragaištį lemia,
Nuo ašarų verda jo bangos baisiausias,
Nuo prakaitų rausta, ryt — vardan švenčiausias
Tiesos, tvano bangos užlies visą žemę.

Valandą tą baisią, tą bangų siutimą
Suturėti gali tiktai negirdėtas
Meilės išs' veržimas, taip didis kaip sviestas,
Ir pagydyt žaizdas, nutildyt šaukimą.

Priešais tasias bangas, ošiančias, baisingas,
Išeikit galingi! — kas gyvent jūs geidžia, —
Su šakoms alyvų, kurios žiedus skleidžia,
Ir atverkit glėbius, ir širdis jausmingas!

J.B.S.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. *Žinios* turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

RACINE, WIS. Spalio 29 dieną čionai atsibuvo pasi-
linksminimo vakaras, parengtas SLA. 169 kuopos; vakaras
atsibuvo be svaigančių gėrimų, nes mat jau buvo nuo mies-
to valdžios uždrausta ant baliaus pardavinėti svaigančius
gėrimus, dėlto susirinkę žmonelės, tykia praleido vakarą,
barnių ir peštynių nebuvo, kurių jau pas lietuvius visur ne-
truksta.

Spalio 30 dieną atsibuvo prakalbos, parengtos LSS. 127
kuopos. Prakalbos prasidėjo 3-čią valandą po pietų ir tęsė-
si iki 6-tos val. vakare.

Kalbėtojas buvo iš Chicagos drg. Gaigalas; jis aiškino
šios šalies kapitalistų sauvališkumą ir tt..

Toliaus kalbėjo drg. Vasilevičius apie Salą Havaj, ir
kaip apgvingi agentai tenai nugabena darbininkus ir atiduo-

da į kapitalistų rankas, iš kur negali išsigauti.

Drg. Drutchas kalbėjo apie ateinančius rinkimus ir apie
socialistų viršininkų viešpatavimą mieste Milwaukee, Wis.
Ant galo nžbaigė kalbėti drg. Gaigalas, jis paskutinėj prakal-
boj papeikė lietuvius už ištautėjimą ir apsilėidimą, taipgi
kvietė visus prisirašyti prie LSS. Žmonių buvo prisirinkus
pilna svetainė, kurie labai ramiai užsilaiškė iki paties galo.

Publika labai buvo užganėdinta prakalbomis, o labiau-
siai drg. Gaigalo kalba.

Aukų surinkta \$4 48, kuopos reikalams. Prie kuopos
prisirašė 8 ypatos, kurių 3 merginos.

Kalbėtojams ir aukautojams ištariame nučirdžiai dėkin-
gą ačių.

Ig. Mačiulis.

MC KEES ROCKS, PA. Nors čia miestelis nedidelis,
bet lietuvių randasi diktokas burelis. Daugiausi prasilavinu-
sieji priklauso į draugijas, pusėtinai burelis priguli prie LSS.
bet veikti, išskyrus LSS. 50-tą kuopą, tai likusios nieko ne-
veikia. Tie žorniliai pilnai užsiganėdina nedėliniais kutigė-
lio pamosklais.

Spalio 30 dieną atsibuvo prakalbos, kurias surengė LSS.
50 kuopa. Žmonių prisirinko pilna svetainė.

Kalbėtojas drg. K. Šeštokas pirmo savo kalbos temoj:—
«Žnogaus gyvenimas», plačiai pajudino kultūros istoriją, poli-
tišką ekonomiją, socializmą ir ant galo išaiškino, kaip yra
netikusios šiandieninės gyvenimo sąlygos, ir ką mes turime
veikti pirmiausiai, kad pagerinti tas sąlygas bei išeiti į ap-
šviestesnį ir laimingesnį gyvenimą.

Antroj savo kalbos temoj:— «Lietuvos Istoriją» ir Reli-
giją plačiai išaiškino, kada ir kaip lietuviai gyveno Majojoj
Azijoje; kaip atėjo į šiandien apgyventą vietą, kaip laimingai
gyveno pakol pas juos viešpatavo pagonizmas. Kaip lietu-
viai buvo vergiami, žudomi, apiplėšiami ir galop galutiniai
pavergti, kada pas juos prasidėjo ir vėliaus įvyko krikščiony-
bė. Tartum baimė ima pamislįjus, kad kalbėtojas faktiškai
prirodė, kad tokių žmogžudžių, kaip kriziokai, kurie plėšė
degino Lietuvos kaimus ir miestus, žudė vyrus ir kudikius,
plėšė nekaltų moterų ir merginų dorą ir garbę. Pats Romos
popiežius, t. y. katalikų galva, buvo didžiausiu valdonu.

Pabaigęs «Lietuvos Istoriją», kalbėjo apie religiją. Ka-
da faktiškai darodė begalo baises ir juokingus religijos pa-
matas, taipgi, kaip religija atsirado, kas ji yra ir kam reika-
linga. Nekurie karšti katalikai net rausti iš gėdos pradėjo,
pamatę, kad jų šventais laikomi kunigai, vyskupai ir popie-
žiai, buvo didžiausiais ištvirkėliais, kartais net žmogžudžiais.

Publikai prakalba labai patiko, nes tankiai atsikartoję
jausmingas dėlų plojimas.

Pradžioje ir pabaigoje, buvo dainuojamos dainos, kurias
pusėtinai atliko vietinis dainorių burelis.

Uzdengimus kaštų, buvo renkamos aukos, kurių surink
rinkta \$15.25. Užmokėjus visus iškaščius, liekasi \$3.75,
kuriuos paaukavo kalbėtojui, kaipo neturtėliui mokslėiviniui.
Kurie aukavo nemažiau 25c., čia paminima vardais ir pavar-
dėmis. Aukavo po \$1.00:— K. Gapas ir K. Kaunas; po

353
85 ir 111
randasi l
354)
P.K-tą r
vime dra
viso to m:
355)
356)
ro adresu
N.Y.

uti.
s rinkimus ir apie
Milwaukee, Wis.
paskutinėj prakal-
psileidimą, taipgi
buvo prisirinkus
iki paties galo.
albomis, o labiau-
ms. Prie kuopos

nuoširdžiai dėkin-
Ig. Mačiulis.
niestelis nedidelis,
žiausi prasilavinu-
priguli prie LSS.
likusios nieko ne-
edeliniais kurigė-

riąs surengė LSS.
nė.
o kalbos temoj:—
ros istoriją, poli-
aiškino, kaip yra
ir ką mes turime
gas bei išeiti į ap-

istoriją» ir Reli-
i gyveno Mazojų
kaip laimingai
ias. Kaip lietu-
galop galutinai
vyko krikščiony-
bėtojos faktiškai
okai, kurie plėšė
yrus ir kudakius,
bė. Pats Romos
siu valdonu.
ie religiją. Ka-
ngus religijos pa-
yra ir kam reika-
iš gėdos pradėjo,
yskupai ir popie-
et žmogūdzia.
nkiai atsikartoj

os dainos, kurias
os, kurių surink
s, liekasi \$3.75,
iui mokelaeivini
vardais ir pavat-
K. Kaunas; po

50c.— J. Parčiaskas, V. Baniulis, J. Briedis, A. Žobiela, J. Poliunas, P. Samulionis, J. Samulionis ir J. Žukauskas; po 40c.— P. Gopis; po 25c.— J. Altutis, J. Katuškas, poni Ka ketuškienė, J. Bartkus, J. Mažiukas, J. Ruliavičia, V. Ažubolis, K. Šetokas, M. Strols, V. Sedauskas ir P. Mačiulis.

Visiems aukautojams tariame širdingai ačiū. Publikai, dainoriams, o labiausia kalbėtojui, kuris gal pirmutinis tarp Amerikos lietuvių gali pasirodyti su tokia iškalba ir taip svarbiu savo kalbos turiniu.

J. Parčiaskas.

CHICAGO, ILL. Rubsiuvių streikas išsiplėtojo gana smarkiai ir kasdien streikierių skaitlius vis didinasi; dabar yra apšauktas generališkas streikas, kuris turėjo prasidėti 24 d. Spalio, skaitlius darbininkų sieks 45,000, iki šiol buvo susirėmimai su policija 15 ir 17 d. Spalio ant Wood ir Blucher St., prie «Hart Schoffner ir Marx» dirbtuvių. Streikieriams atėjus iššaukti dirbančius darbininkus iš dirbtuvių, su prievarta norėjo užlaikyti darbininkus, uždarinėjo duris ir neišleido iš dirbtuvių dabininkų, norinčių išeiti. Darbininkai pradėjo lįsti per langus laukan, tada policija pradėjo mušti lazdomis, o kiti pats susizeidė, šokdami per langus, čionai įvyko kruvinas mušis, likosi sužeista 3 policitai, iš kurių 1 mirtinai, taipgi apdaužyta 4 streikieriai ir apie 12 ypatų areštuota; dauguma visai nestreikierių, ištirimui kaltės sureštuotųjų atiduota į «Grand Jury»; nes minėtos beudrovės superitendentas Peth, apdaužė vieną merginą Eva Kaplon, kuri pasiskundė Unijai. Unija apskundė supr. į teismą ant 50,000 atlyginimo.

Spalio 20 dieną, buvo minios susirinkimas, kuriame likosi išnešta rezoliucija, pasmerkianti žiaurius darbus.

Streikieriai laikosi rimtai, streiklaužių mažai randasi, darbininkų laimejimas galimas, į Uniją žmonės noriai rašosi. Pakol darbininkai stato šiuos reikalavimus:— pripažinimas Unijos, pakelimas algos ir žmoniškas apsiejimas su darbininkais.

Gaila, kad lietuviška spauda neatkreipia jokios atydos; taipgi ir vietinė lietuviška inteligentija visai nenori ir žinoti. Toliaus parašysiu daugiau.

Darbininkas.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

353) Drg. L.Grikštas praneša, kad jam nepavyko atgaivinti 85 ir 111 kpp. iš priežasties apleidimo VI Rajono ribas. Dabar jis randasi I Rajono ribose.

354) 19 kp. komiteto interpeliacija, ar kas yra veikama per P.K-tą reikale iškilusio nesusipratimo Drg. Smelstoriaus suareštavime drauge su 60 kp. įnešimu suspenduoti ir prašalinti nuo urėdo viso to maišto sukėlėjų — pasiūsta P.K-tui.

355) 37 kp. skundas ant Ad-riaus pasiūstas P.K-tui.

356) Kiti du 37 kp. dalykai persiūsti įstaigoms, kurioms buvo adresuotai.

N.Y. City 4, XI, 10.

L.S.S. Centro sekr. Aug. Purvis

Pildančiojo Komiteto Tarlmas N 73.

Kadangi kaip matoma iš pastarųjų S-gos apyskaitų, tai Administracija neišduoda jās pagal V.K-to Ref. N9 (žr. «K-s» N24), nors adm. buvo pranešta apie tai suvirš tris mėnesiai atgal (žr. C. Sekr. Pran. N171, «Kovos» N26), todėl nutariame:

Šiuom atkreipti Administratoriaus atydą ant to, kad jis pildytų minėtą nutarimą be jokio tolesnio raginimo.

New York City, 16, X, 10.

East Pittsburg, Pa., 21, X, '10 LSS P.K-tas

Baltimore, Md., 30, X, 10.

{ M.M. Račiute
B.K. Kondratavičius
P. Grinvas

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N.Y. City, 4, XI, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 74.

Kadangi pagal buvusios STK. K-jos išduotą raportą (žr. «Kovos» N37) kyla neaiškumas linkui dabartinės tikros skolos už apgarsinimus, likusios nuo Bagočiaus administratoriavimo laikų (nes tą galima suprasti, kad \$100 yra jau iškolektuota nuo minėtos skolos po apleidimui Bagočiaus adm. vietos), tad dėl dalyko paaiškėjimo nutariame:

Užklausti minėtos buvusios STK. K-jos, idant paaiškintų — kurio administratoriavimo laike ta \$100 buvo iškolektuota.

N.Y. City, 15, X, '10.

East Pittsburg, Pa., 21, X, '10 L.S.S. P.K-tas

Baltimore, Md., 30, X, '10.

{ M.M. Račiute
B.K. Kondratavičius
P. Grinvas

New York City 4 XI, 10.

L.S.S. Centro Sekretorius A. Purvis.

Pranešimas.

Iškilus vaidams «Kovos» redakcijoje, tarpe redaktorius, administratoriaus ir pašalinių darbų ceceerių: Bujanansko ir Miškinio, tapo sušauktas LSS. 1-mos kuopos extra-susirinkimas 28 d. spalio, kuriame slaptu balsavimu likosi išrinkta iš žemiau pasirašiusių narių komisija, kuriai buvo pavesta ištirti, kas kaltas tame, kad kilo tieji, labai negeistini Sąjungai, apsisiskimai.

Taigi šiuomi, mes išrinktoji komisija, pranešame draugams, kad pasiėmė už darbo, kad tą negeistiną apsieiskimą kuogreičiausia prašalinti. Greitu laiku mus darbo pasekmės bus draugams žinomos.

Ištyrimo Komisija { P. Stanelis
A.F. Pushinskas
J. Norvaiša

Neleisime pulti.

Mēs LSS. 81 kuopa Chicago, Ill., laikytame mėnesiniame susirinkime 29 dieną Spalio, nutarėm paaukauti «Kovos» fondan \$5.00 iš kuopos kasos, ir dar pagal išgalę paaukavo šie draugai:

V. Pačkauskas, J. Pocey, P.M. Kaitis ir J. Kraučunas — po \$1.00. Viso \$9.00. Pasiūsta «Kovos» administracijon.

LSS. 81 kuopos Sek. P. M.

LSS. 60 kuopa, So. Boston, Mass., savo mėnesiniame susirinkime, laikytame Spalio 30 dieną apkalbant grėsiantį Sąjungos finansams pavojų, nutarta paaukauti iš kuopos izdo \$5.00. Taipgi draugai nuo savęs aukavo šie:

J. Naviackas, P. Ketvirtis, S. Bardzevičius, S. Grubliauckas, K. Bučionas, J. Undžius, A. Žymantas — po \$1.00;

E. Almanavičiūtė \$2.00; J. Nukas 50 c.; P. Naudžius, Matuliavičia, Vidugiris, Verkietis, Gabrilėvičius, J. Raulinaitis, Ervikis— po 25 c.; V. Intas, Šveistis— po 10 c. Smulkiais suaukauta 10 c. Iš viso suaukauta \$11.55, arba iš viso su kuopos auka sykiu pasidaro \$16.55.

Nutarta pinigų užlaikyti kuopoj, kol nebus padaryta geresnė tvarka.

Rašt. P. Ketvirtis.
Izd. S. Bardzevičius.

Spalio 30 dieną LSS. 137 kuopa, Kensington, Ill. per susirinkimą; apsvartę mūsų S-gos finansinį stovį ir, matydami, kad mūsų darbinikiškai organizacijai grėsia krizis: aukauja «Kovos» fondui šie draugai:

M. Alminavičius, K. Sitavičius— po \$1.00; A. Daukša, J. Vilimaitis, B. Vilimaitienė, M. Titenis, K. Počius, M. Staškevičius, P. Biskupaitis, A. Dauderis, K. Adomaitis, J. Kacinauskas, K. Meškauskas, A. Norbutas, P. Vilimaitis, V. Šileika, J. Ryškus— po 50c., K. Meškauskas 25 c. Viso labo \$9.25. LSS. 137 kuopos valdyba:

N. Vilimaitis.
V. Šileika.
M. Alminavičia.

Link Apdraudos Draugijos.

Rugsėjo 18 dieną mūsų LSS. 106 kuopa Maryville, Ill. savo mėnesiniame susirinkime, apkalbant reikalą įvykdymo Kooperatyviškos Apdraudos Draugijos, vienbalsiai pripažino paduotus drg. J.B. Smelstoriaus plenus jos įkurimo, t. y. sutinkame, kad būtų įstojimo mokestis \$10.00 už kuriuos narys gauna akciją ir mėnesinį mokestis po \$1.00, kad ligoje pašelpa būtų mokama po \$10.00 savaitei, o posmerinės, kad būtų \$200 ar \$250 oo.

Linkui kasieriaus, tą klausimą paliekame sąjungiečiams apsvarstyti ir nutarti.

Su tuo sutinka visa LSS. 106 kuopa ir tą kuopos valdyba savo parašais patvirtina.

Rašt. V. Katilius.
Org. J. Bylota.
Izd. V. Plečkaitis.

Aukos.

Laikytam susirinkime 30 d. spalio LSS. 60-tos kp. So. Boston, Mass., skaitytas atsišaukimas Motiejaus Kirtiklio iš Hartford, Conn., kuris meldžia sušelpiti jį nuoseniai sergantį. Draugai atjausdami jam aukavo:

L. Čekauckas 1.00, J. Raulinaitis ir V. Virketis po 50c. P. Naudžius, J. Mickevičia, K. Bačiūnas, A. Bukantis, L. Gabrilavičius, E. Alminavičiūtė, V. Intas, S. Bardzevičius ir J. Undzius po 25c. N. Januška 20c. Smulkių 30c. Viso \$4.75. Lėšos persiuntimo 5c. Pašįsta Mot. Kirtikliui 4.70.

J. U n d z i u s.

Atpiginta Apšvieta.

Išėjo «Žmonių Knygyno» N. 4 ir 5, kur telpa visos garsaus darbininkų poeto Mačio-Kėkšto Eilės. Knyga tur suviršum šimtą puslapių, kaina 50c. Kas prenumeruoja «Žmonių Knygyną», tam šita knyga atsieina visai pamotu. Prenumerata \$1.00 už kiekvieną 12-ką numerių. Išėjusieji 5-ki num. skyriumi perkant, kaštuoja \$1.00, be 5c. Kas ima «Ž. K-ną» ir «Dilgėles», tas pasleidėjus Brolius Baltrušaičius, gauna daug pigiau visas lietuviškas knygas. Per juos užsirašant kitus laikraščius, taip pat gaunama daug pigiau. Kas nor pigiai šviesties, tegul tuojaus rašo šiuo adresu: Baltrušaitis Brothers, 2400 Fifth Ave.

Pittsburg, Pa.

Teatras ir balius.

Dramatiškas Ratelis LSS. Chicagoje, 20 dieną Spalio rengia statyti ant scenos J. Slovackio tragediją «Mindaugis». Lošimas bus gražioje West Side Auditorium Salėje. Pradžią lygiai 5-tą val. po pietų.

Draugai! Dramatiškas Ratelis tikisi, kad jūs parodysit jam savo simpatiją ir nepamiršite paremti savo įstaigą.— Lauksime. Visas pelnas bus skiriamas «Kovos» fondui.

Tikietus galima gauti:— «Lietuvos», «Kataliko» ir «Amerikos Žinių» redakcijose; taipgi pas P. M. Kaitį, 1607 N. Ashland Ave. ir J. Ilgandą, P. Garmų, 1613 So. Halsted St.

Tikietų kainos:— 25, 35, 50, 75 ir \$1.00.

Komitetas.

Susirinkimas LSS. 60--tos kuo. So. Boston, Mass.

Bus laikomi 2 sykiu per mėnesį, t. y. kas antras ir ketvirtas nedėdienis, prasidės nuo 6-tos val. po pietų. Svetainėje 339 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Pirmas susirinkimas yra pašvęstas diskusijoms ir apkalbėjimui bei išaiškinimui įvairių klausimų. Antras susirinkimas regulieriškas mėnesinis kuopos reikalams.

Todėl draugai butinai privalote lankytis į susirinkimus, kuriuose apkabama darbininkų reikalai.

Prot. Sek. P. Ketvirtis.

Forrest City, Pa.

LSS. 140-ta kuopa rengia puikų Balių, 23 dieną Lapkričio, prieš «Thanksgiving day», grajų Forrest City German Band, naujus šokius.

Bus skrajojanti krasa; vyras gavęs daugiausia atviručių, gaus dovaną puikų laikrodėlį. Merginai gi, albumas, bus ir kitos dovanos. Prasidės 7-tą valaną vakare. Salėje, John Prokopovitish. Užkviečiame ir iš kitų miestų atsilankyti, nes mes puikiai priimsime svečius.

Kviečiame LSS. 140-ta kuopa.

Pranešimas.

Racine, Wis. LSS. 124-tos kuopos draugams, jog mėnesinis susirinkimas atsibus 20 d. Lapkričio, Nedėlio 2-rą valandą po pietų, ant Main St. Nr. 505 Liberty Hall.

Užkviečiu visus draugus ir drauges atsilankyti ant susirinkimo, nes turime svarbių reikalų. Taipgi atsiveskite naujų draugų užsirašymui.

Sek. Ig. Mačulis.

Gera vieta —

Gali gauti jauni vaikinai ar merginos, kurie geidžia savo gyvenimą pagerinti, tarnauti prie geležinkelių arba prie bevielinio telegrafo. Nuo laiko, kaip pradeda būti įvedami 8 valandų darbo dienos įstatymai ir nuo laiko, kaip bevielinis telegrafas visur pradeda būti vartojamas, visados stokuoja apie 10.000 telegrafistų. Prie tų darbų pradantiems moka nuo \$70 iki \$90 mėnesiui. Mūsų veikiame po priežiūra Telegrafo urėdininkų ir visi pabaigusieji pas mus yra užtikrinti, kad gaus vietas. Kad gauti artesnes žinias rašykite artimiausiam institutui nuo jūs. **National Telegraph Institute**, Cincinnati, O., Philadelphia, Pa., Memphis, Tenn., Columbia, S.C., Davenport, Ia., Portland, Ore.

Pranešimas rinkėjams prenumeratos ir prenumeratoriams knygos «Moteris ir Socijalizmas».

Beabejo jau žinote visi, jog augščiau minėta knyga beveik baigema statyt ir neužilgo eis į spaudą; užtai trumpu laiku bus reikalinga, visų prenumeratorių vardai ir pavardės, idant patalpinti užbaigoj minėtos knygos. Todėl draugai, kurie renkati prenumeratą ir kurie norite užsirašyt tą taip svarbų veikalą, pasiskubinkite užsirašyt ir prisiųst pinigų, idant jūsų vardus ir pavardes spėtumem patalpinti pabaigoje knygos; suvėlinusių prisiųst pinigų, vardai tų ir pavardės, nebus knygon patalpinti, užtai rinkėjai prenumeratos, nesivėluokite.

«Kovos» Administracija.

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS.

Mūsų bandome pasiūlyti Jums ypatingą pasiūlymą, kad jūs pradėtumet pirkti iš mūsų. Mūsų pasiūlyme jums 14 karatų čysto aukso (filled) laikrodėlis už \$5.25, niekadęs pirmiau už tiek neparduodama, nes kiti ima \$15.00. Ant laikrodžių mūsų dykai išrežisime žodžius „Remembrance of America“ (atmintis iš Amerikos). Dvigubi laikrodžiai puikladi padirbtai, 14 karatų [filled] čysto aukso, intalysyti su brangiais akmenais, turi patentuotą reguliatorių, gerai pritaikintus nikeliuotus vidurius, rankenuke užsukamas ir nustatomas, laiką laiko labai gerai. Gvarantuotas ant 10 metų.

Mūsų žinome, kad kalp tik gausite šitą laikrodėlį, jis jums būtinais patiks; jūs pasakosite savo draugams, kalp pigiai jums pasisekė jį įgyti, ir jie taip pat norės tokį.

Šitą ypatingą pasiūlymą mūsų darome tiklatai visai trumpam laikui. Dykai išrežisime tuos žodžius tiklatai, kol šis pardavimas

tešis. Tai gi pasiskubinkite išsiųsti apsteliavimus tuojau.

Slyskite mums su laišku 25c markėmis, kitus gi 5.00 dol. užmokėsite ekspreso agentui, kur jūs galesite ir laikrodėlį apžiūreti. Bet jeigu geriau velijate atsiųsti visą sumą 5.25 drauge su apsteliavimu, mūsų pasiūlyme sienių kalendorių dykai.

Atminkite, kad mūsų vardas yra užtikrinimu, tai gi neatideliokite.

Reikalaujame agentų
pardavinėti atliekama-
me laike.

COMMERCIAL WATCH CO.
194 West Broadway, Dept. 84
New York, N.Y.

KARALIENE BALTŲJŲ JURIŲ PRIBUVO

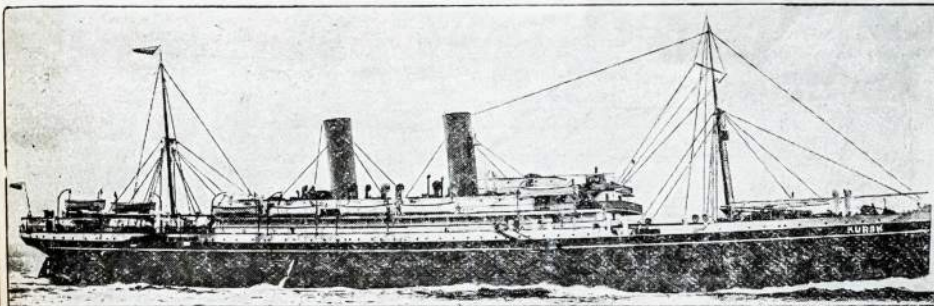
Naujas, majestotiškas ir puikus laivas, Rusiškai-Amerikoniškos Linijos, kursuojantis tarp Rusijos ir Amerikos, pribuvo 13 dieną Lapkričio, atlikdamas tą kelionę iš Liepojaus (Libavos) į New Yorką per 11 dienų. Laivas KURSK yra tai tuomi nauju, plaukiojančiu rūmu vigados, kuris likos padirbtu per Barclay, Curle Co., Glasgowe, su mieriu užganėdinti angamuosius reikalavimus Amerikoniškos prekybos nuo laiko, kada Rusiškai-Amerikoniška Linija, 1909 metuose, paleido naują dvišriubinį laivą «Russia».

Laivas «Kursk», tas naujas jurių karalius gal nėra didžiausiu mieroje ir išveizdoje, bet yra didžiausiu vigadoje ir įtaisyme, kada-

gi talpina 120 pirmos, 176 antros ir 1300 trečios klases pasažierių. Didumas to laivo yra sekantis:

450 X 66 X 34.	Dvi maštos
Apėmimas 14000 tonų	Du kaminalai
Nekrutamo sunkumo įtalpinimas 9000 tonų.	
Registruotas svėrimas apie 10,000 tonų.	
Tris lubos.	Bedratiniai aparatai.
	greitumas apie 16 mylių.

Tas laivas įrengtas pagal Bloy'o speciališkas išmieras, užganėdijimui Amerikos ir Rusijos pasažierių tiesų; kiekvienas pasažieris turės užtektinai vitos. Ne tai kad turės daug vietos, bet prie tam ir speciališki valgomieji kambariai, ant greičio dėl I kl. pasažierių taipgi stebėtinai. Tas laivas įrengtas pagal Bloy'o speciališkas išmieras, užganėdijimui Amerikos ir Rusijos pasažierių tiesų; kiekvienas pasažieris turės užtektinai vitos. Ne tai kad turės daug vietos, bet prie tam ir speciališki valgomieji kambariai, ant greičio dėl I kl. pasažierių taipgi stebėtinai.

aukštesnių lubų, III kl. pasažieriams, ko nėra ant kitų laivų, išskiriant laivą «Russia». Įtaisymas dėl I kl. pasažierių taipgi stebėtinai. Ten yra kambariai dėl rūkymo, moterims kambariai, salionai, privatiškos maudinės ir faktiškai viskas, galintis suteikti naminių gerumą ir prietaisais reikalingas pasažieriams. Kelianninkas, kelijaujantis taja Linija, jaučiasi, kaip savo namuose, nes čionai gauna valgi, prie kurio pripratęs ir visur girdi vien tik savo prigimtą kalbą, vartojamą per visus oficerius ir tarnus, pradėdant nuo kapitono. Stebėtinai ir puikus patanavimas ant Rusiškai-Amerikoniškos Linijos, matomas visiems kelijaujantiems ir nuo laiko užėjimo ant laivo, kiekvienas jaučias ne svetimu, kaip ant kitų linijų, bet kuolinksmiausiai apsuptas naminiiais prijautimais. Čionai yra daktarai ir prižiūrėtojos, visados gatavi suteikti, reikalui esant, medikališką pagelbą. Čionai kelianninkai neturi klapato prie pernešimo bagažo per rubežių, apsisaugoja nuo stovėjimų ilgų, ar tai angliškuose, ar kituose portuose. Laivai Rus.-Am. Linijos, ateina iš Liepojaus, Rusijos į New Yorką be jokių stojimų kituose portuose, nes tai yra vienatinė, tiesioginė Linija tarp Rusijos ir Amerikos.

Ačiu dideliai pasekmiai tos linijos, po atsakančia užveizda A.E. Johnson & Co., Gen. Pas. Agentų, kompanija ta stato dar du laivus, kurie visukuom sulygsta su «Kursku». Pirmžengystė tos gabios kompanijos gali būti patėmyta iš padavimų valdiškose statistiko. Tas, kurios rodo, jog prekyba tarp Rusijos ir Amerikos pasididino paskutiniuose metuose ant 100%. Tas yra labai pagirtinu daro. mu, apie darbštumą kompanijos, kuri stengiasi suteikti atsakančias vigadas ir puikius įtaisymus kelianninkams. Drąsiai pasakyti galime, kad prekyba dvigubai pakiltų, jeigu turėtume daugiau panašių laivų, kaip «Kursk», o kas link pasažierių, tai jie geriau liktų užganėdinti, kaip namuose. Mus laikraštiniškai, žiūrėdami į darbus pasaulės akimis kritikos, turime viešai apskelbti geriausius atsiekimus tos kompanijos ir už pirmžengystę įtaisymuose ir pagerinimuose, išreiškiam pagyrimą Rusiškai-Amerikoniškai Linijai.

Mass.

s ir ketvirtas
inėje 339 W.

apkalbėjimui
mas regulieriš-

rinkimus, ku-

Ketvirtis.

eną Lapkričio,
an Band, nan-

atviručių, gaus
ous ir kitos do-
Prokopovitch.

puikiai priim-

-ta kuopa.

3, jog mėnesinis
valandą po ple-

ti ant susirinkti
te naujų drangų

Ig. Mačulis.

**23 AKMENAIS
"RAILROAD"
LAIKRODĖLIS.**

Ausuke užsukamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Auksu dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lukštalai pušiai uždarami, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujantiesiems prie geležinkelių, ir per nuolat keliančius. Pasigėime vyrų ir moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrašą per C.O.D., leidžiame išsagzaminuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresei. Jei rašite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėtum \$85.00, jei jį tau siulytų pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karatų paanksuotą retėdėlį su brėliuku dyka. **EXCELSIOR WATCH CO** 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

Dovanos «K» skaitytojams.

Kurie užsirašys «Kovą» 1911 m., užsimokėdami už metus iš kalno, tiems bus duota dovanai sieninis kalendorius su Markso paveikslu ir antrą kišeninį.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančiu niekas taip greit nepamašina, kaip sutepimas su Pain Expelleru. *Saimama viasoje ap- tiksoje uz 25 fr 50c.* **F. Ad. Richter & Co** 215 PEARL ST. NEW YORK. Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo.

NAMINE MOKYKLA

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.
Aritmetika mokinimuisi raskundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Jei tu nori apsaugoti nuo Reumatizmo, tai naudok **Giles Aptiekoriaus «Elixir»** Gyduolės prekioja tik 50c. **Gaunamos:** S.E. Cor. 2nd & Federal sts., ir S.W. Cor. 2nd & Wharton sts. Philada, Pa.

**Rusiškai-Amerikoniška
LINIJA**

Vienatine be persidimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija). [Russian American Mail Steamers]

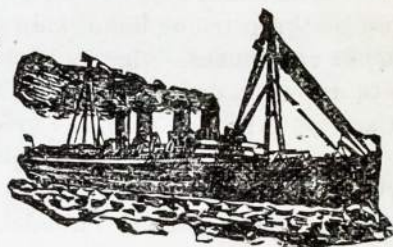
Ruski paštavi laivai išeina:
Vardas iš Liepojaus iš New Yorko
KURSK Lapkričio 1, 1910 Lapkr. 19, 1910
BIRMA " 19, " Gruod. 10, "
ROSSIA Gruodžio 3, " " 24, "
KURSK " 17, " Sausio 7, 1911
BIRMA Sausio 3, 1911 " 21, "
Prekės laivakorėjų (šipkorėjų):
i Roterdamą i Liepoją
\$31.00 — III klasos \$38.00
\$33.00 — III pagerinta klasa — \$40.00
\$43.00 — II klasa B \$50.00
\$50.00 — II klasa A \$60.00
Iš Liepojaus i New Yorką:
III Kl. 43.50. II Kl. 57.50
I Kl. 62.50 III Kl. pasaž. Pagalvės \$4.00
Reikalaujant smulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perdėtinio laivų Linijos:
A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

**Carsinkities
„KOVOJE“**

Draugai SKAITYKIT IR PLATINKIT „Kova“!

M. Rosenbaum,

**SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų. Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai. **Agentūra geležinkelių tikiety.**

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

**JAUNI VYRAI
SENI VYRAI
VIDURAMŽINI VYRAI**

Vyrai kurie žada apsivesti — vyrai ligoti — vyrai kurie budamė neprotingi dasileida perviršumą — vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pynai naudoti priimnuma gamtos, — **vysi tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin sava sveikata, kaip jie igaua ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame padeime. Ta knyga teip-gi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur **Užnuodijima kraujo, arba syfill, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpneima, Abeln** pragaišti špeku, Pragaišti gvybes sky-stimo, Naktinius nubeglimus, Rheumatizma, **Organiškas ligas, Pylva, Kepenu, Pustlės ir Inkštu ligas,** gali but galiūtinai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais.

Tukstančiai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spēkas ir stiprumą per pagėlbą tuos knygos. Ji ira krautuvc šnios ir talpina šiam tylkus slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava piningu mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki kolaik neperskaitisti šitą knyga Ji pasakis kodiel jus kentėti ir kaip gallet galiūtinai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DYKAL** Męs užmokam ir pačta. Išrašik niškeie sava varda, pavarde ir adresu ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

Kuponas dykai gautos knygos.

Siusk ji šendena.

DR. JOS. LISTER & CO.
L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Goditini: Aš esu užinteresuotas jusu pasiūliminui dykai siunstos knygos ir norečiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.

Vardas ir pavardė.....
Adresas.....
Stejtas.....

**50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.**